

NVE

RAPPORT NR. 31 / 2024

Forslag til endringer i kraftberedskapsforskriften om kraftsensitiv informasjon mm.

Oppsummeringsrapport

SKREVET AV Jon-Martin Storm, Heidi Margareth Johansen, Andreas Blix Møller, Katrine Gabrielsen, Maria Halvorsen og Ingrid Olsen Fossum

NVE Rapport nr. 31/2024

Forslag til endringer i kraftberedskapsforskriften om kraftsensitiv informasjon mm. Oppsummeringsrapport

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat
Redaktør: Ingrid Olsen Fossum
Forfattere: Jon-Martin Storm, Heidi Margareth Johansen, Andreas Blix Møller, Katrine Gabrielsen, Maria Halvorsen og Ingrid Olsen Fossum
Omslagsbilde: Karttegning ved Iskontoret, 1958. Foto: Syver Roen/NVE

ISBN: 978-82-410-2436-8
ISSN: 2704-0305
Saksnummer: 202401060

Sammendrag: Oppsummeringsdokument for høringsinnspill til forslag om endringer i kraftberedskapsforskriften om definisjonen av kraftsensitiv informasjon mm. Den endelige forskriftsteksten innebærer endringer i definisjonen av hva som er kraftsensitiv informasjon, og har som mål å gi en klar definisjon.

Emneord: Kraftforsyning, sikkerhet, beredskap, forskrift, kraftberedskapsforskriften, kraftsensitiv informasjon, oppsummering, høring

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Desember 2024

Innhold

Innhold	3
1 Innledning	5
1.1 Om høringen	5
1.2 Innholdet i oppsummeringsdokumentet	6
2 Generelle merknader	7
2.1 Høringsinstansenes generelle innspill	7
2.2 NVE sine kommentarer til generelle merknader	8
3 Merknader til de enkelte bestemmelsene	9
3.1 Generell definisjon av kraftsensitiv informasjon	9
3.2 Bestemmelsens eksempler på kraftsensitiv informasjon	11
3.2.1 § 6-2 bokstav a)	11
3.2.2 § 6-2 bokstav b)	12
3.2.3 § 6-2 bokstav c)	14
3.2.4 § 6-2 bokstav d)	16
3.2.5 § 6-2 bokstav e)	18
3.2.6 § 6-2 bokstav f)	21
3.2.7 § 6-2 bokstav g)	21
3.2.8 § 6-2 bokstav h)	22
3.2.9 § 6-2 bokstav i)	24
3.2.10 § 6-2 bokstav j)	25
4 Språklige justeringer	26
4.1 Generelle merknader	26
4.1.1 NVEs kommentarer	26
4.2 Merknader til de ulike bestemmelsene	26
4.2.1 Bruk av «KBO-enhet»	26
4.2.2 Politireserven som fritaksordning	29
4.2.3 Materiell og utstyr	30
4.2.4 Erstatte risiko- og sårbarhetsanalyse med risikovurdering	31
4.2.5 Definisjon av sambandsanlegg klasse 3	32
4.2.6 Fjerne dobbelt krav til reserver	33
4.2.7 Endre fra begrepet nødstrømsforsyning til reservestrøm	33
4.2.8 Presisering av kravet til driftstid for reservestrøm	36
4.2.9 Presisering av kravet til dublering for kraftstasjoner og driftssentraler ..	38
4.2.10 Krav ved bygging, endring eller utvidelse av klassifiserte anlegg	39
4.2.11 Vakthold og virksomhetssikkerhetsforskriften	39
4.2.12 Leverandører av driftskontrollsystem	40
4.2.13 Bemanning av driftssentral	41
4.2.14 Reservedriftssentraler	42
5 Endelig forskriftstekst	43

Forord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gjennomført høring av endringer i kraftberedskapsforskriften om kraftsensitiv informasjon m.m., 2/2024. Høringsfristen var 1. september 2024.

Dette oppsummeringsdokumentet gjør rede for hvilke høringsuttalelser som er kommet og NVEs vurdering av disse.

Vi foreslår at det gjøres enkelte endringer i forskriftsforslaget etter høringen.

Videre foreslår vi ikrafttredelse fra 1. januar 2025 for håndtering av nye dokumenter og data, og 1. januar 2026 for informasjon som er gjort åpent tilgjengelig før 1. januar 2025.

Oslo, desember 2024

Kjetil Lund
vassdrags- og energidirektør

Kristian Markegård
direktør
Tilsyns- og beredskapsavdelingen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

1 Innledning

1.1 Om høringen

Forslag til endringer i kraftberedskapsforskriften om kraftsensitiv informasjon m.m. ble sendt på høring 7. juni 2024. Høringsfristen var 1. september 2024. Etter søknad om utsettelse fikk noen utvidet frist til 16. september 2024. NVE har mottatt 38 høringsinnspill.

Høringsdokumentet er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no og offentliggjort i NVE dokument nr. 2/2024 saksnummer 202401060. I tillegg ble høringen sendt direkte til blant andre departementer, direktorater, statsforvaltere, fylkeskommuner, bransjeorganisasjoner, nettselskap og kraftprodusenter.

Følgende høringsinstanser hadde kommentarer til forslaget:

Nasjonale myndigheter	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) Kystverket Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) Statens kartverk (Kartverket)
Statsforvaltere	Statsforvalteren i Rogaland Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Kraftselskap	Hafslund Kraft AS (Hafslund) SKS Produksjon AS (SKS Produksjon) Statkraft ved Statkraft Energi AS og Statkraft Varme AS (Statkraft)
Nettselskap	Barents Nett AS (Barents Nett) BKK AS (BKK) Elvia AS (Elvia) Glitre Nett AS (Glitre Nett) Lede AS (Lede) Lnett AS (Lnett) Statnett SF (Statnett) Tensio TN AS (Tensio TN) Tensio TS AS (Tensio TS) Å Energi AS (Å Energi)
Andre	Agder fylkeskommune Bane Nor SF (Bane Nor) Distriktsenergi Equinor ASA (Equinor)

Fornybar Norge AS (Fornybar Norge)
Forsvarsbygg
KraftCERT AS (KraftCERT)
Maskinentreprenørenes Forbund (MEF)
REN AS ved REN Sjøkabelberedskap AS, REN GIS-beredskap AS, REN Transformatorberedskap AS (REN)
Samfunnsbedriftene

Følgende høringsinstanser hadde ingen merknader

Akershus fylkeskommune
Fiskeridirektoratet
Justis- og beredskapsdepartementet (JD)
Luftfartstilsynet
Sjøfartstilsynet
Sokkeldirektoratet (Sodir)
Statistisk sentralbyrå (SSB)

1.2 Innholdet i oppsummeringsdokumentet

Dette oppsummeringsdokumentet gjør rede for hvilke høringsuttalelser som NVE har mottatt og våre kommentarer til disse. Oppsummeringsdokumentet inneholder også den endelige forskriftsteksten.

Med mindre det uttrykkelig fremgår av dette oppsummeringsdokumentet at NVEs forutsetninger eller tolkninger er endret etter høringen, vil NVE bruke høringsdokument 2/2024 ved tolkningen av forskriften. Dette gjelder selv om tolkningen ikke er gjentatt her.

NVE mener det er grunnlag for å gjøre noen endringer i forskriftsforslaget i lys av de innkomne høringsinnspillene.

Videre foreslår vi ikrafttredelse fra 1. januar 2025 for nye dokumenter, og 1. januar 2026 for informasjon som er gjort åpent tilgjengelig før 1. januar 2025. Dette fremgår av en ny bestemmelse i kbf. § 8-10 om overgangsregler for kraftsensitiv informasjon.

2 Generelle merknader

2.1 Høringsinstansenes generelle innspill

Flere høringsinstanser støtter at det gjøres endringer i definisjonen av hva som skal være kraftsensitiv informasjon (KSI) og dermed underlagt taushetsplikt.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus støtter arbeidet med å gi en klarere definisjon av hva som skal være kraftsensitiv informasjon. *Agder fylkeskommune* mener forslaget som helhet har en god avveining mellom behovet for åpenhet og demokratisk medvirkning på den ene siden og behov for å beskytte informasjon som kan brukes av aktører med onde hensikter på den andre.

Barents Nett oppfatter at de foreslåtte endringene i stor grad er nødvendige presiseringer i henhold til gjeldende praksis. De påpeker i tillegg at innskjerpinger i endringsforslaget representerer en del kostnader for KBO-enhetene, og mener at dette er utgifter som ikke fanges opp av dagens inntektssystem. *BKK* er enig i at det er nødvendig med endringer i bestemmelsen, slik at den er bedre tilpasset den teknologiske utviklingen og endringer i trusselbildet. *Hafslund* støtter en modernisering og at det blir gjort språklige endringer. *Statnett* mener endringsforslagene, sammen med forarbeider og veiledning vil gjøre det enklere å etterleve forskriften, og støtter i hovedsak de endringene som er foreslått.

Statsforvalteren i Rogaland påpeker at få utenfor kraftforsyningen er kjent med bestemmelsene om taushetsplikt for kraftsensitiv informasjon. De mener også at bestemmelsen er til hinder for god kommunikasjon mellom KBO-enhetene og Statsforvalteren, og mener kraftforsyningen ville være tjent med å bli underlagt sikkerhetsloven slik at kraftsensitiv informasjon blir gradert etter det regelverket. Ellers har de ingen innvendinger mot de foreslåtte endringene.

MEF er positive til de foreslåtte endringene i definisjonen av kraftsensitiv informasjon. *REN* viser til at de i dag har avtaler med flere leverandører, hvor avtalene inneholder informasjon som er kraftsensitiv, og påpeker at dette bør ha hjemmel i forskriften.

Samfunnsbedriftene er enig i at fokuset bør være å beskytte informasjon som ikke er lett tilgjengelig andre steder. De uttaler videre at de støtter at det er et behov for å skjerme teknisk informasjon, men viser til at dette også kan være krevende i gitte situasjoner. For eksempel mener de at det ofte vil være nødvendig å beskrive sårbarheter i nettet i forbindelse med konsesjonssøknader. De mener det kan være enklere å skjerme slik argumentasjon fra offentligheten i første steg, enn å sende slik informasjon som vedlegg.

Bane Nor tolker gjeldende bestemmelse som at det er et handlingsrom for KBO-enheten å også kunne definere informasjon knyttet til ikke-klassifiserte anlegg som kraftsensitiv informasjon, gitt at informasjonen vurderes å ha et reelt skadepotensial på kraftforsyningen til en viktig samfunnsfunksjon.

BKK, Glitre Nett, Equinor og Nkom støtter vurderingen om at det ikke skal foreslås en egen bestemmelse om at kartfesting av sjøkabler er sensitivt, og at øvrige opplysninger om sjøkabler kan håndteres innenfor den generelle definisjonen i § 6-2.

Nkom påpeker samtidig at antall kartpunkt for sjøkabler kan reduseres for å gi redusert oppløselighet på beliggenheten til sjøkabelstrekket i kart.

Forsvarsbygg mener at informasjon om sjøkabler kan være sensitivt, og at informasjon om slike kabler bør underlegges en konkret vurdering om hvorvidt den skal skjermes. *Kystverket* har i sitt høringssvar gitt en redegjørelse for forhold knyttet til sjøkabler i dag og mener NVE må veie ulempene ved mulig sabotasje av kartfestede sjøkabler, kontra ulempene ved at sjøkabler ikke er kartfestet.

2.2 NVE sine kommentarer til generelle merknader

NVE vurderer at det å beskytte informasjon og sikker deling av informasjon, kan innebære noe merarbeid. Slik sett har forslaget noen økonomiske eller administrative konsekvenser. Imidlertid er det allerede et krav om dette i dag. Vår vurdering er at det nye forslaget til definisjon ikke innebærer noe merarbeid knyttet til deling av kraftsensitiv informasjon. I tillegg viser vi til at endringsforslaget også vil ha positive virkninger. At definisjonen for KSI nå blir tydeligere, gjør regelverket enklere å praktisere.

Videre vil vi minne om at selv om informasjon defineres som kraftsensitiv, innebærer ikke det et totalforbud mot deling. Informasjonen kan fortsatt deles med rettmessige brukere, så lenge dette gjøres på en sikker måte. Dette gjelder også avtaler som inneholder kraftsensitiv informasjon.

Bane Nor har tolket at regelverket gir handlingsrom for at det kan gjøres skjønnsmessige vurderinger knyttet til om informasjon om ikke-klassifiserte anlegg også kan være KSI. NVE vil her bemerke at denne tolkningen er i tråd med den generelle definisjonen og at slike opplysninger kan være kraftsensitive gitt at det har et visst skadepotensial dersom opplysningene blir kjent.

I høringen etterspurte NVE tilbakemeldinger på om kartfesting av sjøkabler burde omtales særskilt i kbf. § 6-2. Basert på tilbakemeldingene vi har mottatt, har vi valgt å ikke gå videre med dette. Samtidig viser vi til at informasjon om leggemetode og overdekning, kan være sensitiv informasjon og omfattet av den generelle definisjonen av kraftsensitiv informasjon.

3 Merknader til de enkelte bestemmelsene

I dette kapitlet presenterer vi høringsinstansenes innspill knyttet til de enkelte bestemmelsene.

3.1 Generell definisjon av kraftsensitiv informasjon

Gjeldende ordlyd

«Med kraftsensitiv informasjon menes spesifikk og inngående opplysninger om kraftforsyningen som kan brukes til å skade anlegg, system eller annet eller påvirke funksjoner som har betydning for, herunder ...»

Høringsdokumentets forslag

Med kraftsensitiv informasjon menes konkrete og detaljerte opplysninger om kraftsystemet, inkludert klassifiserte anlegg og system, som kan brukes til å skade kraftsystemet.

Høringsinstansenes innspill

Barents Nett, Statkraft, Å Energi og Statkraft støtter at det fremdeles vil være en generell definisjon i forskriften av hva som er kraftsensitiv informasjon, og at det ikke kun er en konkret opplisting av ulike typer informasjon som skal være omfattet. De viser til at dette gjør bestemmelsen dynamisk, og tilpasse seg samfunnets behov og teknologiutviklingen.

Statkraft støtter videre endringen i ordlyden om at opplysningene om kraftforsyningen skal være «konkrete og detaljerte» fremfor «spesifikk og inngående», og mener dette er bedre tilpasset dagens språk.

Klassifiserte anlegg

Statnett mener at opplysninger som «kan brukes til å påvirke funksjoner» bør beholdes i bestemmelsen. De mener dette er viktig for å kunne beskytte annen informasjon som ikke er direkte knyttet til kraftsystemet, som for eksempel organisatoriske og administrative tiltak for driftskontrollsystemet.

REN påpeker at endringen fra «anlegg, system eller annet eller påvirke funksjoner» til «klassifiserte anlegg og system» vil føre til at *REN* og andre leverandørers beredskapslagre ikke vil være omfattet av bestemmelsen, selv om de også er av vesentlig betydning for kraftforsyningen. Videre viser de til at endringen fra «skade eller hindre» er en innsnevring, og at begrepet «skade eller hindre» også brukes i energiloven, og at det bør være en sammenheng i regelverket.

Å Energi viser til at bestemmelsens virkeområde vil bli snevrere dersom den kun skal omfatte opplysninger om klassifiserte anlegg.

Også *Bane Nor* viser til at de nå ikke lenger vil ha hjemmel til å unnta informasjon om viktige koblingspunkter i jernbanenettet fra innsyn.

Endring fra kraftforsyningen til kraftsystemet

Noen høringsinstanser har kommentert forslaget om å endre fra «kraftforsyningen» til «kraftsystemet».

BKK påpeker at kraftsystemet og kraftforsyningen ikke er synonyme begreper, og at en endring til kraftsystemet ikke harmonerer med forskriftens formålsbestemmelse, som er å sikre kraftforsyningen. *REN* mener at denne endringen innebærer en innsnevring av bestemmelsens virkeområde. *Lede* ønsker en forklaring på hva denne endringen vil innebære for dem.

Statnett på sin side mener at forskriften bør bruke begrepet energisystemet, slik at fjernvarme også er inkludert.

NVEs kommentarer

Klassifiserte anlegg

Flere høringsinstanser har kommentert endringen fra «anlegg, system eller annet eller påvirke funksjoner...» til «klassifiserte anlegg og system».

Innledningsvis viser vi til at formuleringen «klassifiserte anlegg og system» er ment som et eksempel på type informasjon som kan være kraftsensitiv, jf. «inkludert». Dette innebærer at det ikke nødvendigvis kun er informasjon om klassifiserte anlegg eller klassifiserte system som er sensitiv informasjon. Også andre opplysninger vil kunne være kraftsensitiv informasjon.

Valget om å fjerne «påvirke funksjoner» var gjort på bakgrunn av en vurdering av at det ikke var nødvendig å ha med, fordi det ikke utvidet bestemmelsens virkeområde. Samtidig ser vi at flere har tolket dette som en innsnevring til at enkelte funksjoner nå faller utenfor den generelle definisjonen. Dette har ikke vært tilsiktet.

For å gjøre forslaget tydelig på at det også inkluderer informasjon om andre funksjoner som kan påvirke kraftforsyningen negativt, har vi valgt å inkludere «...eller svekke evnen til å håndtere ekstraordinære situasjoner». Dette vil tydeliggjøre at for eksempel opplysninger som kan hindre gjenoppretting av kraftforsyningen vil omfattes av bestemmelsen. Samtidig understreker vi at det ikke er enhver form for potensiell skade eller svekkelse som omfattes. Misbruk av informasjonen må ha et visst skadepotensial.

NVE mener videre at informasjon om organisatoriske og administrative tiltak for driftskontrollsystemet også omfattes av den nye definisjonen av kraftsensitiv informasjon. Dette vil også være informasjon «om anlegg og system», og dermed omfattes av bestemmelsens ordlyd.

Oppsummert viser NVE til at det er opplysninger, eksemplifisert med «klassifiserte anlegg og system», om kraftforsyningen som kan brukes til å skade kraftforsyningen eller informasjon som kan brukes til å svekke kraftforsyningens evne til å håndtere ekstraordinære situasjoner som omfattes av bestemmelsen. Dette innebærer at informasjon om systemer og andre anlegg, som for eksempel beredskapslagre, også kan være omfattes av bestemmelsen.

Endring fra kraftforsyningen til kraftsystemet

NVE ser at det kan være uheldig om det i ett regelverk brukes ulike begrep om det samme. Energiloven kapittel 9 og formålsbestemmelsen i kraftberedskapsforskriften bruker begrepet kraftforsyningen. NVE vil derfor gå tilbake til dette begrepet i definisjonen av hvilken informasjon som skal være kraftsensitiv.

NVE mener dette også kan bidra til å gjøre det tydeligere at det ikke kun er informasjon om anleggskomponenter i kraftsystemet som er omfattet av definisjonen, men at informasjon om andre funksjoner som kan brukes til å skade eller på annen måte påvirke kraftforsyningen negativt også er omfattet av den generelle definisjonen.

Endelig bestemmelse

Med kraftsensitiv informasjon menes konkrete og detaljerte opplysninger om kraftforsyningen, herunder klassifiserte anlegg og system, som kan utnyttes til å skade kraftforsyningen eller svekke evnen til å håndtere ekstraordinære situasjoner.

3.2 Bestemmelsens eksempler på kraftsensitiv informasjon

3.2.1 § 6-2 bokstav a)

Gjeldende ordlyd

«Alle system som ivaretar viktige driftskontrollfunksjoner, herunder også nødvendig hjelpeutstyr som samband»

Høringsdokumentets forslag

Informasjon om system som ivaretar driftskontrollfunksjoner til klassifiserte anlegg.

Høringsinstansenes innspill

BKK støtter den foreslåtte endringen.

Statnett, REN og Elvia har kommentert at endringen medfører at bestemmelsen blir for snever. Statnett påpeker at avgrensning til «system» kan utelukke annen informasjon som har beskyttelsesbehov i forbindelse med driftskontrollfunksjoner. De foreslår følgende formulering «informasjon om system, funksjoner og administrative løsninger som ivaretar og understøtter driftskontrollfunksjoner». REN kommenterer at å presisere at taushetsplikten kun skal gjelde for informasjon om klassifiserte anlegg blir en innsnevring, og at dette medfører at enkelte anlegg ikke lenger omfattes av bestemmelsen. De påpeker videre at det er en forskjell på informasjon om viktige driftskontrollfunksjoner og driftskontrollfunksjoner til klassifiserte anlegg.

Statkraft kommenterer at driftskontrollfunksjoner kan være de samme på tvers av klassifiserte og uklassifiserte anlegg. De poengterer at det derfor kan være risiko for at man får tilgang til sensitiv informasjon om systemene via selskaper som kun har ansvar for uklassifiserte anlegg. Som et minimum mener de at håndtering av driftskontrollfunksjoner for en portefølje med klassifiserte og uklassifiserte anlegg må beskrives i veileder.

Elvia mener at den nye bestemmelsen virker å være mest innrettet mot fysisk sikring og i mindre grad sikring av selve driftskontrollsystemet, som eksempelvis logisk sikring, konfigurering og informasjons- og systemarkitektur. På bakgrunn av dette mener de definisjonen kan fremstå noe utdatert med tanke på digitaliseringen.

KDD viser til at geografisk lokalisering av driftskontrollfunksjoner er vanskelig å skjule. Dette begrunnes med at bygninger generelt vil ha offisielle adresser og vises på offentlige kart. Det vises imidlertid til at opplysninger om at en bygning benyttes til driftskontrollfunksjoner er enklere å beskytte. *SKS* påpeker også at lokalisering av driftssentral har vært tolket på flere måter, og ber om at dette presiseres i veilederen.

KraftCERT mener at bestemmelsen også bør ha med «inkludert støtteutstyr».

NVEs kommentarer

Flere har pekt på at bestemmelsen blir snevret inn. Vi vil her vise til at driftskontrollfunksjoner blir definert i kbf. § 7-1 som «[...] alle organisatoriske, administrative og tekniske tiltak for å overvåke, styre og beskytte anlegg i kraftforsyningen». NVE mener derfor at funksjoner og administrative løsninger også er omfattet av «system som ivaretar driftskontrollfunksjoner». Det samme vil gjelde støtteutstyr.

Statkraft har kommentert at driftskontrollfunksjoner kan være like på tvers av klassifiserte og uklassifiserte anlegg. NVE tolker dette som at de viser til at et driftskontrollsystem kan kontrollere både klassifiserte anlegg og ikke klassifiserte anlegg. Da vil driftskontrollsystemets klassifisering være lik den høyeste klassen som kontrolleres av det aktuelle systemet. Det samme vil gjelde andre driftskontrollfunksjoner, slik at informasjon om disse vil være kraftsensitiv. NVE vil kommentere dette i veilederen.

Når det gjelder innspillet fra *KDD*, vil NVE understreke at formålet med bestemmelsen ikke er at det ikke kan vises på kart hvor bygg generelt er lokalisert, men at det ikke skal presiseres hvilken funksjon bygget har.

Endelig forskriftstekst

Informasjon om systemer som ivaretar driftskontrollfunksjoner for klassifiserte anlegg.

3.2.2 § 6-2 bokstav b)

Gjeldende ordlyd

«Detaljert informasjon om energisystemet, herunder enlinjeskjema, med unntak av enlinjeskjema for mindre viktige produksjonsanlegg»

Høringsdokumentets forslag

Skjematisk fremstilling av hele eller deler av kraftsystemet som viser eller beskriver enkeltkomponenter eller sammenkoblinger i klassifiserte anlegg.

Høringsinstansenes innspill

BKK, Statkraft, Fornybar Norge og Å Energi er enig i og støtter foreslått endring. *Fornybar Norge* mener forslag til ny bestemmelse er bedre og mer presist. *Å Energi* påpeker at endringene støttes, forutsatt at endringene i den generelle definisjonen om at kun klassifiserte er anlegg opprettholdes.

Statnett er ikke enig i å utelukke uklassifiserte anlegg fra bestemmelsen, ettersom også disse kan være viktige for kraftforsyningen og regulering av kraftsystemet.

Bane Nor har i sitt innspill trukket frem at ny formulering ikke nødvendigvis fremstår som en forenkling og tydeliggjøring sammenlignet med gjeldende bestemmelse.

Kartverket har ingen merknader til selve rekkevidden av hvilken informasjon som skal anses som kraftsensitiv, men er usikre på om veiledningen blir tilstrekkelig presis. Veilederen henviser til eksempler på type informasjon som gjør at en skjematisk fremstilling blir kraftsensitiv, og hva som faller utenfor bestemmelsen. I innspillet etterspør *Kartverket* at det i veileder gis klarere tekniske spesifikasjoner, eksempelvis maksimal oppløsning på bakkenivå for ulike typer avbildede komponenter. De har også en generell kommentar om at det er behov for å sikre at reglene om kraftsensitiv informasjon i kraftberedskapsforskriften sees i sammenheng med kravene som stilles til informasjon om luftfartshindre eller luftfartshinderforskriften.

NVEs kommentarer

I forbindelse med en helhetlig gjennomgang av høringsinnspillene, og justeringer som er gjort som følge av dette, ser vi det som nødvendig å gjøre enkelte justeringer i § 6-2 b. Vi ønsker å presisere at når det gjelder informasjon om anlegg, så vil dette i hovedsak være informasjon om klassifiserte anlegg. Når det gjelder fremstillinger av hele eller deler av kraftsystemet, så omfatter dette fremstillinger, for eksempel i form av enlinjeskjema, som viser detaljerte oversikter over forsyningsveier, for eksempel fremstillinger som viser en samlet oversikt over forsyningsnett i Oslo.

Når det gjelder *Statnetts* kommentar om at informasjon om uklassifiserte anlegg også bør skjermes, mener NVE generelt at dersom anlegget er av stor betydning for forsynings sikkerheten, kan anlegget klassifiseres etter kbf. § 5-7. Da vil informasjon om disse være underlagt taushetsplikt etter bokstav b. I tillegg minner vi om at opplysninger også kan regnes som KSI etter den generelle definisjonen, uten at opplysningene knytter seg til klassifiserte anlegg. Det er da krav om at opplysningene må kunne utnyttes til å skade kraftforsyningen eller hindre rask gjenoppbygging.

I tillegg til fremstillinger som viser eller beskriver enkeltkomponenter eller sammenkoblinger i klassifiserte anlegg, kan oversikter og sammenstillinger av informasjon om kraftsystemet bli detaljert nok til at det kan brukes til å skade kraftforsyningen direkte eller hindre rask gjenoppbygging. Vi foreslår derfor å presisere at også denne informasjonen kan være kraftsensitiv ved å inkludere «...herunder» i forskriftsteksten, slik at bestemmelsen ikke kun fokuserer på informasjon om klassifiserte anlegg.

Etter høringen har vi også valgt å endre bestemmelsen, ved å si at enhver fremstilling kan være kraftsensitiv. «Skjematisk fremstilling» kan gi inntrykk av at det kun er fremstillinger på et mer overordnet nivå som skal beskyttes. NVE mener at enhver representasjon som viser detaljene i hvordan kraftsystemet henger sammen eller kraftanlegg er bygd opp, skal skjermes.

NVE merker seg kommentarene om behov for å gi tydelig veiledning om hva som er kraftsensitiv informasjon og ikke. Vi vil ta med oss tilbakemeldingene som har kommet til utkastet til veilederen når vi ferdigstiller denne.

Endelig forskriftstekst

Fremstilling av hele eller deler av kraftsystemet, herunder fremstillinger som viser eller beskriver enkeltkomponenter eller sammenkoblinger i klassifiserte anlegg.

3.2.3 § 6-2 bokstav c)

Gjeldende ordlyd

«Detaljert informasjon om klassifiserte transformatorstasjoner med tilhørende koblingsanlegg, herunder anleggets oppbygging og drift»

Høringsdokumentets forslag

Detaljert informasjon om klassifiserte transformator-, koblings-, og omformerstasjoner som anleggets klasse, informasjon om komponentene i stasjonen, beskrivelse av tiltak mot bevisst skadeverk og innvendige bygningstegninger. Dette inkluderer driftsmerking, antall, ytelse og omsetningsforhold på transformatorer, funksjon på bygg.

Høringsinstansenes innspill

Bane Nor og *REN* mener at endringen innebærer en tydeliggjøring av hvilken informasjon som er kraftsensitiv, og stiller seg positiv til dette. *Bane Nor* er videre positive til at andre anleggstyper inngår eksplisitt i bestemmelsen.

Hafslund og *Equinor* påpeker også at endringen i større grad gir detaljert innsikt i hva som er kraftsensitiv informasjon. Samtidig mener de at informasjon om «komponenter» kan bli for vidt, og inkludere informasjon som ikke regnes som kraftsensitiv. *Equinor* foreslår videre å endre fra «komponentene» til «hovedkomponentene».

Hafslund stiller seg spørrende til om det er nødvendig å definere anleggets klasse som kraftsensitiv informasjon. Dette begrunnes med at anleggets klasse i mange tilfeller er bestemt av anleggets ytelse som er offentlig tilgjengelig informasjon. *Hafslund* trekker videre frem at unntaket kan være der anleggets klasse er satt i enkeltvedtak. *Statnett* er også spørrende til at omsetningsforhold på transformatorer skal være kraftsensitiv informasjon av samme grunn. De viser samtidig til at dette kan være annerledes for anlegg som ikke er synlige, og ber NVE vurdere om det kan være hensiktsmessig å stille andre krav til anlegg bygget i fjell/lukkede anlegg.

REN påpeker i sitt høringssvar at eventuelle alternative muligheter for sikring, som krav om større reservelager av enkelte komponenter kan bli omfattende, og medføre store økonomiske og administrative kostnader.

Statkraft tolker at kraftstasjoner ikke er omfattet av forslag til ny bestemmelse, og antar at det er en redigeringsfeil at høringsnotatets nest siste avsnitt indikerer at kraftstasjoner/kraftverk er omfattet av bokstav c).

Det er videre to virksomheter som har gitt innspill på veilederen til bestemmelsen. NVE har i utkast til veileder for denne bestemmelsen gitt noen eksempler på informasjon om klassifiserte stasjoner som faller innenfor og utenfor definisjon av kraftsensitiv informasjon. *Statnett* viser til noen eksempler på opplysninger om klassifiserte anlegg som i veiledningen er vurdert å ikke være sensitive, og trekker frem at informasjon om kapasitet på linjer, snitt og aggregert forbruk i et område kan misbrukes til å skade kraftforsyningen. *BKK* trekker frem i sine kommentarer til veiledningen at det er utfordrende å skjerme opplysninger om hvilket bygg kontrollanlegget befinner seg i, dersom stasjonen kun består av et bygg med alle funksjoner samlet. Videre trekkes det frem at opplysninger om installert ytelse/overføringskapasitet, samt forbruk på stasjonsnivå er vanskelig å unnta dersom man samtidig skal ivareta hensyn til åpenhet om begrunnelser for konsesjonssøkte tiltak.

NVEs kommentarer

NVE har vurdert å endre til «hovedkomponenter», fremfor «komponenter». Som det følger av den generelle definisjonen for kraftsensitiv informasjon, er det opplysninger om kraftforsyningen som kan brukes til å skade kraftforsyningen som er omfattet av bestemmelsen. Dersom informasjon om enkeltkomponenter ikke kan brukes til dette formålet, vil det derfor ikke betegnes som kraftsensitiv informasjon. NVE har derfor ikke funnet det nødvendig å endre dette.

Hafslund stiller spørsmål ved om anleggets klasse skal være KSI og Statnett mener også at omsetningsforhold på transformatorer vil være mulig å lese ut fra andre kilder, og at dette derfor ikke bør være kraftsensitiv informasjon. NVE vil bemerke at anleggets klasse også i dag er KSI. Selv om dette for mange anlegg vil være bestemt ut fra ytelse, er det også en del anlegg som er klassifisert ut fra viktighet, jf. § kbf. § 5-7. For å beskytte informasjonen om anleggene som er klassifisert etter § 5-7, mener NVE det også er nødvendig å unnta informasjon om klassifisering for alle anlegg. Når det gjelder omsetningsforhold, mener NVE at selv om denne informasjonen også kan være tilgjengelig for mange anlegg, gjelder ikke dette i alle tilfeller. For eksempel for trevikingstransformatorer vil det kunne ha en verdi å beskytte denne informasjonen.

NVE merker seg at gevinsten av å skjerme enkelte opplysninger kan være større for lukkede anlegg og anlegg i fjell. Samtidig mener vi det blir en unødvendig nyansering å differensiere mellom anleggene basert på lokasjon.

NVE er videre enig i tilbakemeldingen fra REN om at et eventuelt krav til større reservelager av komponenter vil medføre økonomiske og administrative kostnader for berørte virksomheter. Dersom det skulle bli aktuelt å kreve dette på sikt, vil slike forhold vurderes.

Statkraft har kommentert at kraftstasjoner er nevnt i høringsdokumentet, men at det ikke fremgår av bestemmelsen at informasjon om kraftstasjoner skal være KSI etter bokstav c). NVE vil bemerke at det er informasjonen om transformator-, koblings-, og omformerstasjoner som skal beskyttes etter bestemmelsens bokstav c) og at kraftstasjoner ikke skulle vært nevnt i høringsnotatet punkt 4.2.3.2. Vi vil samtidig påpeke at informasjon om kraftstasjoner som kan brukes til å skade kraftforsyningen, eller svekke evnen til å håndtere ekstraordinære situasjoner vil være kraftsensitiv etter den generelle definisjonen.

Som påpekt av BKK, vil konsesjonssøknader kunne inneholde KSI. Vi presiserer at det da er viktig at denne informasjonen unntas fra offentlighet, og sendes i et vedlegg unntatt offentlighet.

Både Statnett og BKK har også kommentert på utkastet til veilederen til § 2-6 bokstav c. NVE vil følge opp disse kommentarene i forbindelse med arbeidet om å ferdigstille veilederen.

Endelig forskriftstekst

Detaljert informasjon om klassifiserte transformator-, koblings-, og omformerstasjoner som anleggets klasse, informasjon om komponentene i stasjonen, beskrivelse av tiltak mot bevisst skadeverk og innvendige bygningstegninger. Dette inkluderer driftsmerking, antall, ytelse og omsetningsforhold på transformatorer, funksjon på bygg.

3.2.4 § 6-2 bokstav d)

Gjeldende ordlyd

«Oversikt over fordelingsnett til samfunnsviktige funksjoner. Oversikt over rørnnett for fjernvarme til samfunnsviktige funksjoner»

Høringsdokumentets forslag

Energiforsyning til grunnleggende nasjonale funksjoner.

Høringsinstansenes innspill

I høringsdokumentet understreket NVE at vi ønsket konkrete tilbakemeldinger på både gjeldende bestemmelse og endringsforslaget som var på høring. Det er flere som har gitt kommentarer og kommet med innspill til forbedringer i bestemmelsen.

Statkraft og *Lede* støtter endringsforslaget, og mener dette vil bidra til å gjøre den enklere å praktisere. Også *Å Energi* støtter forslaget, men påpeker at det forutsetter at nettselskapene har oversikt over egne sluttbrukere som er utpekt som grunnleggende nasjonal funksjon.

KraftCERT mener opprinnelig ordlyd var bedre, og at endringsforslaget ikke er nødvendig fordi dette er informasjon som skal skjermes etter sikkerhetsloven.

Hafslund har kommentert at nettselskapene ikke har kunnskap til om egne sluttbrukere som er en grunnleggende nasjonal funksjon og underlagt sikkerhetsloven. *Glitre* og *Lnett* mener det er uklart hvem som vil omfattes av endringsforslaget, og at de som er underlagt sikkerhetsloven ikke har lov til å dele denne informasjonen med nettselskapene. Det samme gjør *BKK* som videre mener at KBO-enhetene bør kunne utvise skjønn i vurderingen av hvilke viktige samfunnsfunksjoner som skal omfattes av bestemmelsen, sett i lys av hvor stor sannsynlighet det er for at de vil bli utsatt for bevisst skadeverk eller sabotasje. *BKK* påpeker videre at nettselskap i forbindelse med ny forskrift om energiknapphet og kraftrasjonering er pålagt å registrere alle sluttbrukere med næringskoder. Også *Nkom* viser til at det kan være hensiktsmessig å trekke en parallell til kravet som stilles til

nettselskap om å ha oversikt over sluttbrukere som skal prioriteres under kraftrasjonering.

Bane Nor påpeker at det er uklart hvordan foreslått bestemmelse vil slå ut for jernbaneinfrastrukturen. De trekker videre frem at det er viktig å se de foreslåtte endringene i sammenheng, og viser til at det eksempelvis kan være anlegg som ikke er klassifiserte som forsyner grunnleggende nasjonale funksjoner.

Elvia og Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus mener at endringen fra samfunnsviktige funksjoner til grunnleggende nasjonale funksjoner neppe vil ha noen stor betydning, og at henvisningen i merknadene også bør endres. Også *Fornybar Norge* viser til at endringen ikke vil gjøre bestemmelsen enklere å praktisere for selskapene, da det vil være utfordrende for dem å få tilgang til informasjon om hvilke sluttbrukere som er utpekt som grunnleggende nasjonale funksjoner. De viser også til at bransjen er noe delt i synet på om dette er informasjon som skal beskyttes etter kraftberedskapsforskriften.

Forsvarsbygg påpeker at grunnleggende nasjonale funksjoner ikke nødvendigvis er en fysisk gjenstand og foreslår å endre til «energiforsyning til systemer som understøtter grunnleggende nasjonale funksjoner».

Statnett og Equinor har spilt inn at det er oversikten over forsyningen til grunnleggende nasjonale funksjoner som bør være underlagt taushetsplikt. *HOD* mener endringen vil føre til at informasjon om mange viktige funksjoner nå faller utenfor bestemmelsens virkeområde, og mener dette er uheldig. De ber NVE vurdere å knytte bestemmelsen til definisjonen som gjør seg gjeldende i direktiv om kritiske enheters motstandsdyktighet (CER-direktivet). Også *Nkom* mener at å knytte taushetsplikten til forsyning til hva som er klassifisert etter sikkerhetsloven vil være en for høy terskel. *Nkom* og *Glitre* mener det kan være naturlig å knytte bestemmelsen til KIKS-funksjoner.

NVEs kommentarer

NVE oppfatter at de fleste som har spilt inn kommentarer til den nye bestemmelsen er negative til forslaget. Vi velger derfor å gå bort fra forslaget som ble sendt på høring. Samtidig vurderer NVE at det fremdeles er behov for å endringer i forskriften på dette punktet i forhold til gjeldende rett. Videre ser vi at det å knytte det til virksomheter som er vesentlig eller avgjørende for grunnleggende nasjonale funksjoner etter sikkerhetsloven vil være å legge terskelen for høyt. I tillegg har vi lagt vekt på at dette er informasjon KBO-enhetene ikke har tilgang til.

For å klargjøre hva som skal beskyttes etter kraftberedskapsforskriften, foreslår vi nå å justere ordlyden i bestemmelsen.

Videre er vi enig i Statnett og Equinor sine kommentarer om at det er «oversikten» over energiforsyning til sluttbrukerne som skal beskyttes, og velger derfor å inkludere dette i endelig bestemmelse.

Vi vil også endre ordlyden i tråd med kommentaren for Forsvarsbygg, som påpeker at selve funksjonen ikke nødvendigvis er avhengig av en kraftforsyning, men at det er infrastrukturen som understøtter funksjonen som er det. Vi vil tydeliggjøre dette ved å

ta inn forsyning til «eiendommer, bygg og anlegg som understøtter viktige samfunnsfunksjoner» i bestemmelsen.

Foreløpig finnes ingen samlet, definitiv oversikt over virksomheter med kritisk eller viktig betydning for samfunnet. Det pågående arbeidet med innføring av det europeiske CER-direktivet i norsk rett vil trolig adressere problemstillingen. Kriteriene og vurderingene som blir lagt til grunn for utpeking av virksomheter, eiendommer, bygg, anlegg og objekter med betydning for samfunnsikkerheten vil derfor inntil videre kunne variere noe blant de ulike ansvarlige aktørene, det vil i hovedsak si nettselskaper og offentlige myndigheter. I veilederen vil vi gi veiledende kriterier for skjerming av virksomheter, eiendommer, bygg, anlegg og objekter.

Vi merker oss at flere trekker frem at nettselskapene ikke har oversikt sluttbrukere som eventuelt vil falle innenfor bestemmelsen. Enkelte påpeker at kravene i kraftrasjoneringsforskriften om å skaffe oversikt over sluttbrukere som skal prioriteres under kraftrasjonering kan være en kilde til å skaffe en slik oversikt. NVE er enig i dette. I tillegg vil kilder til kategorisering av virksomheter, eiendommer, bygg, anlegg og objekter med tanke på betydning for samfunnsfunksjon være:

- nettselskapets og fjernvarmeselskapets eget arbeid med å identifisere og vurdere nettkundenes eller sluttbrukernes betydning for samfunnsfunksjon.
- utpeking og beskrivelser av viktige og kritiske virksomheter, eiendommer, bygg, anlegg og objekter fra arbeidet med helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i regi av kommuner og fylkeskommuner.
- kunder og sluttbrukere som selv spiller inn behov for skjerming i dialog med nett- eller fjernvarmeselskap. I tvilstilfeller ligger avgjørelse om skjermingsbehov hos de respektive nett- og fjernvarmeselskapene.

Skjermingsplikten vil fremdeles knytte seg til meddelt eller innhentet informasjon fra eksterne aktører, og informasjon som er fremskaffet gjennom nett- og fjernvarmeselskapenes eget beredskapsarbeid.

NVE har også valgt å endre fra «energiforsyning» til kraft- og fjernvarmeforsyning, for å tydeliggjøre at forskriften ikke regulerer andre former for energiforsyning.

Endelig forskriftstekst

Oversikt over forsyning av kraft og fjernvarme til eiendommer, bygg og anlegg som understøtter viktige samfunnsfunksjoner.

3.2.5 § 6-2 bokstav e)

Gjeldende ordlyd

«Nøyaktig kartfesting av jordkabler. Nøyaktig kartfesting av rørnett i fjernvarmeanlegg med varmesentraler i klasse 2»

Høringsdokumentets forslag

Nøyaktig kartfesting av rørnett i fjernvarmeanlegg med varmesentraler i klasse 2 eller høyere.

Høringsinstansenes innspill

NVE har i høringsbrevet foreslått å endre bestemmelsen, slik at nøyaktig kartfesting av jordkabler nå ikke lenger skal være kraftsensitiv informasjon.

Tensio, Agder fylkeskommune, MEF og BKK støtter forslaget om at informasjon om nøyaktig kartfesting av jordkabler ikke lenger skal være kraftsensitiv informasjon.

Tensio og *MEF* mener at lemping på dette kravet vil bidra til å øke forsyningssikkerheten og risikoen ved graving nær kabeltraseer. Selv om *BKK* støtter forslaget, påpeker de samtidig at de i liten grad oppfatter at frekvensen på graveuhell henger sammen med om disse opplysningene er tilgjengelige eller ikke. De viser til at nettselskaper har plikt til å utlevere opplysninger om lokalisering av jordkabler til aktører som skal grave i grunnen. Begrunnelsen for endringsforslaget burde derfor hvile på andre forutsetninger enn manglende tilgang til disse opplysningene. Eksempelvis trekker de frem at håndteringen av informasjon om jordkabler påfører nettselskap og mottaker en administrativ byrde når dette må deles og håndteres som kraftsensitiv informasjon.

Fem høringsinstanser uttrykker på den annen side bekymring knyttet til at nøyaktig kartfesting av jordkabler ikke lenger skal være underlagt taushetsplikt.

Nkom mener det er flere forhold som tilsier at informasjon om nøyaktig kartfesting av jordkabler fortsatt bør defineres som kraftsensitiv informasjon. De påpeker at offentliggjøring av dette kan gjøre det lettere å kartlegge kritiske anlegg og misbruke informasjon for å skade kraftsystemet og/eller andre samfunnsviktige virksomheter. *Nkom* har videre pekt på at offentliggjøring av nøyaktig kartfesting av jordkabler kan komme i konflikt med forslag til kraftberedskapsforskriftens § 6-2 bokstav d).

Fornybar Norge og *KraftCERT* mener nøyaktig kartfesting av jordkabler er skjermingsverdig informasjon. *Fornybar Norge* uttrykker bekymring over å tilgjengeliggjøre data over kartfesting av jordkabler, blant annet som følge av at dette kan gi trusselaktører bedre oversikt over nettet. De mener denne informasjonen kun bør frigis etter prinsippet om «tjenstlig behov». *KraftCERT* mener det ikke er et godt nok argument å vise til at skjerming av denne typen informasjon kompliserer konsesjonssaker. De trekker også frem at endringene i bokstav b og c ikke utgjør gode nok avbøtende tiltak.

KDD stiller seg spørrende til behovet for endringen, og påpeker at dette vil innebære at opplysningene i praksis vil bli tilgjengelige for enhver. De påpeker videre at bestemmelsen ikke er til hinder for å offentliggjøre opplysninger om omtrentlige plasseringer ved behov, og viser til at registrering av og tilgang til geografiske opplysninger om jordkabler er regulert gjennom ledningsregistreringsforskriften, hvor et av formålene er å unngå skader ved graving i grunnen.

Lnett stiller seg spørrende til om noen av endringsforslagene er vurdert godt nok i forbindelse med graving, og ber NVE vurdere på nytt om trasé for jordkabler skal være sensitiv informasjon.

I høringsnotatet er det bedt om konkrete tilbakemeldinger på om bestemmelsen for rørnett også burde endres. Til dette punktet har det kommet inn to tilbakemeldinger. *KDD* stiller seg spørrende til behovet for å skille reguleringen av jordkabler og rørnett, og mener det i utgangspunktet er hensiktsmessig å behandle dette likt. *Statkraft* ber

NVE vurderer muligheten for å endre bestemmelsen også for rørnett, ettersom de ikke kan se noen gode grunner til at dette ikke skal behandles på samme måte som jordkabler. Videre viser de til at tillegget «[...] eller høyere» kan strykes fordi klasse 2 er høyeste klasse for varmesentraler.

NVEs kommentarer

NVE oppfatter at tilbakemeldingene på de foreslåtte endringene er todelt. Flere stiller seg positive til endringsforslaget, mens andre er mer kritiske.

I høringsnotatet viste NVE til at bakgrunnen for forslaget blant annet var at vi erfarte at gjeldende regelverk har medført utfordringer i konsesjonsøknader med jordkabler, og at det var nødvendig at de som berøres av det omsøkte kabelanlegget får tilstrekkelig informasjon om hvor det er planlagt at disse kablene skal være. NVE mente videre at jordkabler naturlig nok også vil være beskyttet, fordi de ligger under bakken. NVE har også tidligere gjennomført to kartleggingsprosjekter knyttet til definisjon av kraftsensitiv informasjon som ligger til grunn for forskriftsendringene. Etter en vurdering av flere forhold ble det her pekt på at jordkabler ikke bør vurderes som kraftsensitivt.

På bakgrunn av høringsinnspillene og tatt i betraktning at den sikkerhetspolitiske situasjonen har endret seg siden de første kartleggingsprosjektene ble gjennomført, velger vi nå å gjøre enkelte justeringer i bestemmelsen for nøyaktig kartfesting av jordkabler og rørnett. For at det ikke skal fremstå som at nøyaktig kartfesting av jordkabler samlet sett ikke lenger har et skjermingsbehov utenfor konsesjonsprosessen, velger vi derfor å tydeliggjøre at en oversikt over flere jordkabeltraseer fremdeles er informasjon som skal beskyttes. Samtidig mener vi at den nye formuleringen i større grad ivaretar hensynet til rettsikkerhet for de som blir berørt av tiltak. Dette innebærer at NVE og områdekonsesjonær i konsesjonsprosesser kan informere grunneiere om hvor på deres eiendommer en jordkabel vil graves ned. En åpen dialog med berørte grunneiere i denne prosessen vil bidra til at kablene legges hvor det er mest hensiktsmessig. Det samme vil gjelde for fjernvarmekonsesjonær.

Når det gjelder tilbakemeldingene fra Nkom, Fornybar Norge, KraftCERT og KDD vil vi bemerke at selv om skjerming av enkeltkabler nå foreslås fjernet fra denne bestemmelsen, vil opplysninger om dette for viktige samfunnsfunksjoner være skjermingsverdig etter § 6-2 bokstav d.

Vi har fått få tilbakemeldinger på om rørnett til fjernvarme fortsatt skal behandles som KSI. Blant de som har gitt innspill ser vi at tilbakemeldingene er at dette ikke burde behandles annerledes enn informasjon om nøyaktig kartfesting av jordkabler. NVE foreslår på denne bakgrunn at rørnettet tilknyttet fjernvarmeanlegg behandles på samme måte som jordkabler. Dette var også resultatet etter kartleggingsprosjektet i 2021, hvor det ble vurdert som lite hensiktsmessig å skille mellom reguleringen av jordkabler og rørnett for fjernvarme.

Endelig forskriftstekst

*Nøyaktig kartfesting av flere jordkabeltraseer samlet innenfor et større område.
Nøyaktig kartfesting av fjernvarmerør, unntatt hovedrørnettet, tilknyttet varmesentraler i klasse 2.*

3.2.6 § 6-2 bokstav f)

Gjeldende ordlyd

«Forebyggende sikkerhetstiltak mot bevisst skadeverk»

Høringsdokumentets forslag

NVE foreslo ingen endringer i denne bestemmelsen.

Endelig forskriftstekst

Forebyggende sikkerhetstiltak mot bevisst skadeverk.

3.2.7 § 6-2 bokstav g)

Gjeldende ordlyd

«Lokalisering av reserve driftssentraler og andre særskilte beredskapsanlegg for ledelse og drift»

Høringsdokumentets forslag

Geografisk plassering av reservedriftssentraler og andre beredskapsanlegg.

Høringsinstansenes innspill

BKK, Fornybar Norge og Statkraft er enige i foreslått endring. *Statkraft* har samtidig trukket frem at de foretrekker å bruke «lokalisering» fremfor «geografisk plassering», ettersom «lokalisering» tydeligere omfatter fysisk plassering internt i et bygg eller kraftstasjon.

REN og *Lede* påpeker at endringen virker fornuftig, men at det kan være vanskelig å praktisere. *REN* påpeker blant annet at det allerede er kjent informasjon at de har et beredskapslager for kraftforsyningen. I høringsforslaget er det videre gitt noen eksempler på hva NVE mener med særskilte beredskapsanlegg, hvor mobile nødstrømsaggregat er omfattet. *REN* trekker frem at det av ulike grunner er utfordrende å behandle geografisk plassering av mobile aggregater som kraftsensitiv informasjon.

Lede mener at forslaget virker fornuftig. Samtidig påpeker de at bestemmelsen vil kreve innsats knyttet til de anleggene som har GPS-sporing.

Glitre Nett stiller seg spørrende til hvorfor nettsentralen ikke er omfattet av bestemmelsen, og viser til eksempler hvor endringer i KBO-enheter kan medføre at anlegg på senere tidspunkt kan bli reserveanlegg. Dersom disse har vært kjent fra før, påpekes det at det vil være utfordrende å skjerme informasjonen i retrospekt.

KDD påpeker av samme årsak som for forskriften § 6-2 bokstav b, at det vil være utfordrende å skjule geografisk lokalisering av reservedriftssentraler da bygninger generelt vil være synlige på offentlige kart.

NVEs kommentarer

Flere har kommentert endringen fra lokalisering til geografisk plassering. Formålet med endringen var å gjøre det tydelig at det er informasjon om hvor reservedriftsentralen og andre særskilte beredskapsanlegg er plassert som var beskyttelsesverdig informasjon. På bakgrunn av høringsinnspillene ser vi at dette ikke var klart nok. Vi vil derfor endre bestemmelsen i forhold til høringsforslaget, og bruke begrepet «lokalisering» i bestemmelsen.

REN har kommentert at bestemmelsen kan bli utfordrende å praktisere. Selv om enkelte opplysninger er kjent, mener NVE det likevel vil være muligheter for skjerming av nøyaktig lokalisering av enkelte anlegg.

Lede har kommentert at flere beredskapsanlegg har GPS-sporing, som gjør at det er mulig å finne lokasjonen til disse i kart. Endringen som er foreslått er i stor grad ment som en språklig tydeliggjøring. Dersom informasjon som deles i kartløsninger eller lignende er KSI, må denne informasjonen skjermes og kun deles med rettmessige brukere og KBO-enhetene må sørge for sikker deling, jf. kbf. §§ 6-3 og 6-6.

NVE vil påpeke at endringene kun er ment som en presisering av gjeldende rett. Eksemplene som fremgår av høringsnotatet, er de samme som fremgår av veilederen i dag.

Glitre Nett har stilt spørsmål til hvorfor nettsentralen ikke er omfattet av bestemmelsen. NVE viser til arbeidet med endringer i kraftberedskapsforskriften som ble gjort i 2018. Da ble informasjon om lokalisering av driftssentraler i klasse 2 og 3 vurdert. Det ble her konkludert med at nøyaktig lokalisering av hvor driftssentralen befinner seg i et bygg ble dekket av bokstav a. Dette ble derfor ikke tatt inn i bokstav g. Denne vurderingen gjør seg fremdeles gjeldende.

Endelig forskriftstekst

Lokalisering av reservedriftssentraler og andre beredskapsanlegg.

3.2.8 § 6-2 bokstav h)

Gjeldende ordlyd

«Detaljerte analyser av sårbarhet som kan brukes til bevisst skadeverk»

Høringsdokumentets forslag

Detaljerte sårbarhetsanalyser av kraftsystemet eller klassifiserte anlegg.

Høringsinstansenes innspill

Statkraft støtter foreslått endring.

BKK, Fornybar Norge, REN, Lede og Å Energi mener forslag til ny bestemmelse blir for snever sammenlignet med dagens bestemmelse. Flere av disse har kommentert at nytt forslag ikke fanger opp alle forholdene den bør omfatte.

BKK er uenig i foreslått endring og støtter generelt ikke introduksjon av «kraftsystemet» i bestemmelsen. De mener at den foreslåtte formuleringen blir en innsnevring og ikke egner seg til å omfatte alle opplysninger den bør omfatte. De trekker blant annet frem at det i tillegg til analyser også er opplysninger som kan

avsløre at det finnes sårbarheter som er beskyttelsesverdige. De foreslår at formuleringen i bestemmelsen endres til å også fange opp opplysninger som kan brukes til å utlede opplysninger om sårbarheter, og foreslår følgende formulering: «detaljerte opplysninger som beskriver sårbarhet som kan brukes til bevisst skadeverk».

Fornybar Norge kommenterer at forslag til ny bestemmelse i for stor grad er relatert til forsyningsikkerhet og ekstraordinære uønskede hendelser, og at det potensielt kan snevre inn hva KBO-enheter mener faller inn under bestemmelsen. De kommenterer videre at trusselaktører kan være interessert i mange typer sårbarhetsinformasjon, og at NVE bør være forsiktig med endringer som kan tolkes som en innsnevring.

REN påpeker også at endringen vil gjøre at informasjon som i dag er definert som kraftsensitiv informasjon vil falle utenfor den nye bestemmelsen, ved at det verken er knyttet til kraftsystemet eller klassifiserte anlegg. De foreslår å endre til følgende formulering «detaljerte sårbarhetsanalyser som kan brukes til skadeverk».

Lede og Å Energi mener også at foreslått bestemmelse blir for snever. *Lede* påpeker at andre risikoer og sårbarhetsanalyser knyttet til beredskap burde inngå. *Å Energi* trekker frem at ny bestemmelse ikke vil omfatte beskyttelse av sårbarheter i IKT-systemer som brukes for å behandle kraftsensitiv informasjon.

KraftCERT viser til at sårbarhetsanalyser kun er en del av risikovurderingsprosessen i Norsk Standard, og foreslår å endre ordlyden til «detaljerte risiko- og sårbarhetsanalyser av kraftsystemet eller klassifiserte anlegg».

Statsforvalteren i Rogaland kommenterer ikke direkte ordlyden på bestemmelsen, men viser til at det er viktig at det gjøres en grundig vurdering av hvilken informasjon som gis om ulike tiltak i forbindelse med høring av konsesjonssaker, da vektlegging av ulike hensyn vil være avhengig av hvor viktig den nye infrastrukturen er.

NVEs kommentarer

Bestemmelsen har som formål å beskytte informasjon som kan brukes til å skade kraftforsyningen. Dette omfatter også informasjon om sårbarheter i IKT-systemer som styrer eller påvirker kraftforsyningen. Endringen er først og fremst en språklig justering. Også andre risikoer og sårbarhetsanalyser knyttet til beredskap i kraftforsyningen vil være omfattet av forslaget til ny bestemmelse.

Som følge av tilbakemeldingene, blant annet fra BKK, vil NVE endre fra «detaljerte sårbarhetsanalyser» til «informasjon som beskriver eller avdekker sårbarheter». Dette vil inkludere risiko- og sårbarhetsanalyser, samtidig som det også omfatter andre beskrivelser av sårbarheter i den grad de kan brukes til å skade kraftforsyningen eller anlegget.

Vi viser også til at vi velger å gå tilbake til «kraftforsyningen» som begrep, og vil endre dette gjennomgående.

Endelig forskriftstekst

Informasjon som beskriver eller avdekker sårbarheter i kraftforsyningen eller klassifiserte anlegg.

3.2.9 § 6-2 bokstav i)

Gjeldende ordlyd

«Beredskapsplaner for å håndtere bevisst skadeverk»

Høringsdokumentets forslag

Beredskapsplaner for å håndtere hendelser i kraftforsyningen.

Høringsinstansenes innspill

BKK, Fornybar Norge, Statkraft og Lede er enig i foreslått endring. *Lede* kommenterer videre at det er viktig med en presisering av begrepene «kraftsystemet» versus «kraftforsyningen» i forskriften.

Lnett mener det kunne vært presisert at det gjelder «uønskede hendelser» og ikke hendelser generelt.

REN påpeker at endringen vil innebære at deres beredskapsplaner for å håndtere bevisst skadeverk på eksempelvis datasystemer, kontorbygg o.l. ikke uten videre inkluderes i den nye bestemmelsen. De trekker videre frem at dette kan lede til situasjoner hvor man må gi innsyn i slike beredskapsplaner ved forespørsel, så lenge *REN* eller andre virksomheter ikke er en del av kraftforsyningen.

Glitre Nett påpeker at planverket henger sterkt sammen med informasjon om intern organisering av beredskap og personellet som er involvert i beredskapsledelsen, og ber *NVE* vurdere om navn og andre personopplysninger til ansatte i slike roller skal være kraftsensitiv informasjon.

NVEs kommentarer

NVE viser til at endringsforslaget er ment å synliggjøre at også beredskapsplaner for å håndtere andre hendelser enn bevisst skadeverk er omfattet av bestemmelsen. Mange tiltak, prosedyrer og ressurser benyttes uavhengig av hva som er årsak til at hendelsen oppstod. Informasjon som kan brukes til å hindre eller forsinke *KBO*-enhetens håndtering og evne til rask gjenoppretting etter alle uønskede hendelser i kraftforsyningen, bør derfor være omfattet av bestemmelsen. Dette gjelder uavhengig av årsaken til hendelsen.

Kraftberedskapsforskriftens formål er å beskytte kraftforsyningen. Det er derfor naturlig at det er beredskapsplaner for å håndtere hendelser i kraftforsyningen som skal beskyttes etter forskriften. Endringen som er foreslått endrer ikke dette.

REN er en viktig aktør når det kommer til reparasjonsberedskap i kraftforsyningen, og *NVE* mener derfor at *REN* også vil omfattes av bestemmelsen som en del av kraftforsyningen.

Endelig forskriftstekst

Beredskapsplaner for å håndtere hendelser i kraftforsyningen.

3.2.10 § 6-2 bokstav j)

Gjeldende ordlyd

«Samlet oversikt over reservemateriell, reserveløsninger eller reparasjonsberedskap av betydning for håndtering av bevisst skadeverk»

Høringsdokumentets forslag

Oversikt over reservemateriell, reserveløsninger eller reparasjonsberedskap.

Høringsinstansenes innspill

BKK, Fornybar Norge, Statkraft og REN støtter foreslått endring. REN mener at endring fra «samlet oversikt» til «oversikt», samt at det ikke bare skal gjelde bevisst skadeverk, er et godt forslag.

NVEs kommentarer

Det har ikke kommet innspill til endringer i bestemmelsen som ble sendt på høring som medfører at NVE ser grunn til å endre forslaget som ble sendt på høring.

Endelig forskriftstekst

Oversikt over reservemateriell, reserveløsninger eller reparasjonsberedskap.

4 Språklige justeringer

NVE foreslo også mindre språklige justeringer i forskriften med vedlegg blant annet for å sikre enhetlig språkbruk. Forslag til endringer var ikke ment å skulle endre innholdet i kravene som fremgår av forskriften, men hadde som formål å forhindre at eventuell usikkerhet oppstod i tolkningen av regelverket. Det har likevel kommet noen innspill til de språklige justeringene. Disse oppsummeres i dette kapittelet.

4.1 Generelle merknader

Statnett, Statkraft og Fornybar Norge stiller seg bak og har ingen innvendinger mot de språklige endringene. Equinor mener forslaget inneholder flere gode språklige justeringer.

Statsforvalteren i Rogaland mener det er viktig at NVE er konsekvent i valg av «grunnleggende nasjonale funksjoner» eller «samfunnsviktige virksomheter» gjennomgående i forskriften.

4.1.1 NVEs kommentarer

Som følge av tilbakemeldinger på § 6-2 bokstav d) velger nå NVE å gå vekk fra forslaget som henviste til «grunnleggende nasjonale funksjoner».

4.2 Merknader til de ulike bestemmelsene

4.2.1 Bruk av «KBO-enhet»

Enkelte steder bruker forskriften kun begrepet «enhet» og ikke «KBO-enhet». NVE ønsker en konsekvent språkbruk i forskriften, og forslår derfor å bruke «KBO-enhet» gjennomgående. Det samme gjelder hvor forskriften i dag omtaler KBO-enhet som «virksomheten».

Gjeldende rett

Det følger av § 2-3 første ledd annet punktum at vurderingene skal ha et slikt omfang at enheten kan identifisere risiko og sårbarhet.

Av § 2-7 første punktum følger at KBO-enheter skal gjennomføre øvelser med slikt innhold og omfang at enheten vedlikeholder og utvikler sin kompetanse til å håndtere alle aktuelle ekstraordinære situasjoner. De skal ha en flerårig øvelses plan.

Av § 2-8 fremgår det at KBO-enheter skal ha en informasjonsplan og en effektiv informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner. Dette skal blant annet omfatte informasjon internt i enheten, til berørte myndigheter, samfunnskritiske virksomheter, andre relevante KBO-enheter, publikum og media, samt råd til kunder.

Informasjonsplanen skal inngå som del av beredskapsplanverket, øves jevnlig og evalueres.

Av § 2-9 følger at KBO-enheter skal gjennomføre evaluering etter ekstraordinære situasjoner og øvelser. Evalueringene skal bl.a. gi grunnlag for utvikling av beredskapskompetanse og oppdatering av risikovurderinger og beredskapsplaner.

Av § 4-3 fremgår det at KBO-enheter i ekstraordinære situasjoner skal drive de anlegg og den del av kraftforsyningen enheten har ansvaret for, herunder driftskontrollfunksjoner, og gjenopprette nødvendige funksjoner i og etter ekstraordinære situasjoner.

Forslag til endringer i § 2-3 Risikovurdering

KBO-enheter skal gjennomføre risikovurderinger knyttet til ekstraordinære forhold. Vurderingene skal ha et slikt omfang at **KBO**-enheten kan identifisere risiko og sårbarhet ved alle funksjoner, anlegg og tiltak av betydning for å oppfylle kravene i forskriften. Vurderingene skal minimum gjennomgås årlig og oppdateres ved behov.

Forslag til endringer i § 2-7 Øvelser

KBO-enheter skal gjennomføre øvelser med slikt innhold og omfang at **KBO**-enheten vedlikeholder og utvikler sin kompetanse til å håndtere alle aktuelle ekstraordinære situasjoner. **KBO-enheter** ~~Virksomheter~~ skal ha en flerårig øvelsesplan og gjennomføre minimum én årlig øvelse.

Forslag til endringer § 2-8 Informasjonsberedskap

KBO-enheter skal ha en informasjonsplan og en effektiv informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner. Dette skal blant annet omfatte informasjon internt i **KBO**-enheten, til berørte myndigheter, samfunnskritiske virksomheter, andre relevante KBO-enheter, publikum og media, samt råd til kunder. Informasjonsplanen skal inngå som del av beredskapsplanverket, øves jevnlig og evalueres.

Forslag til endringer i § 2-9 Evaluering

KBO-enheter skal etter ekstraordinære situasjoner og øvelser gjennomføre en evaluering. Evalueringen skal brukes som grunnlag for at **KBO-enhetens** ~~virksomhetens~~ beredskapskompetanse utvikles, at risikovurderinger og beredskapsplaner oppdateres, og at det gjennomføres konkrete beredskapstiltak for anlegg, drift, gjenoppretting og øvrige tiltak som oppfyller kravene i denne forskriften.

Forslag til endringer i § 4-3 Drift i ekstraordinære situasjoner og gjenoppretting av funksjon

KBO-enheter skal ha en informasjonsplan og en effektiv informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner. Dette skal blant annet omfatte informasjon internt i **KBO**-enheten, til berørte myndigheter, samfunnskritiske virksomheter, andre relevante KBO-enheter, publikum og media, samt råd til kunder. Informasjonsplanen skal inngå som del av beredskapsplanverket, øves jevnlig og evalueres.

Høringsinstansenes innspill

Barents Nett stiller spørsmål til § 2-7 om faktiske, erfarte og evaluerte hendelser kan erstatte planlagte øvelser innenfor samme tema med tanke på å innfri årlig øvingspålegg.

NVEs kommentarer

NVE har vurdert høringsinstansenes innspill, og kan ikke se at det er behov for å gjøre ytterligere endringer i bestemmelsen utover det som ble foreslått i høringen.

Dersom det oppstår en hendelse som KBO-enheten hadde til hensikt å øve på, og hvor hendelsen har et slikt omfang at den prøver enhetens beredskapsplaner og mannskap tilsvarende tenkt øvelse, kan dette vurderes å innfri kravet til øving det året. NVE ser ikke behov for å presisere dette i forskriftsteksten.

Endelig forskriftstekst

§ 2-3 Risikovurdering

KBO-enheter skal gjennomføre risikovurderinger knyttet til ekstraordinære forhold. Vurderingene skal ha et slikt omfang at **KBO**-enheten kan identifisere risiko og sårbarhet ved alle funksjoner, anlegg og tiltak av betydning for å oppfylle kravene i forskriften. Vurderingene skal minimum gjennomgås årlig og oppdateres ved behov.

§ 2-7 Øvelser

KBO-enheter skal gjennomføre øvelser med slikt innhold og omfang at **KBO**-enheten vedlikeholder og utvikler sin kompetanse til å håndtere alle aktuelle ekstraordinære situasjoner. **KBO-enheter** ~~Virksomheter~~ skal ha en flerårig øvelsesplan og gjennomføre minimum én årlig øvelse.

§ 2-8 Informasjonsberedskap

KBO-enheter skal ha en informasjonsplan og en effektiv informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner. Dette skal blant annet omfatte informasjon internt i **KBO**-enheten, til berørte myndigheter, samfunnskritiske virksomheter, andre relevante KBO-enheter, publikum og media, samt råd til kunder. Informasjonsplanen skal inngå som del av beredskapsplanverket, øves jevnlig og evalueres.

§ 2-9 Evaluering

KBO-enheter skal etter ekstraordinære situasjoner og øvelser gjennomføre en evaluering. Evalueringen skal brukes som grunnlag for at **KBO-enhetens** ~~virksomhetens~~ beredskapskompetanse utvikles, at risikovurderinger og beredskapsplaner oppdateres, og at det gjennomføres konkrete beredskapstiltak for anlegg, drift, gjenoppretting og øvrige tiltak som oppfyller kravene i denne forskriften.

§ 4-3 Drift i ekstraordinære situasjoner og gjenoppretting av funksjon

KBO-enheter skal ha en informasjonsplan og en effektiv informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner. Dette skal blant annet omfatte informasjon internt i **KBO**-enheten, til berørte myndigheter, samfunnskritiske virksomheter, andre relevante KBO-enheter, publikum og media, samt råd til kunder. Informasjonsplanen skal inngå som del av beredskapsplanverket, øves jevnlig og evalueres.

4.2.2 Politireserven som fritaksordning

Gjeldende rett

Det følger av § 3-5 at KBO-enheter kan søke om å få utsettelse eller fritak for fremmøte i Forsvaret ved mobilisering for personell som er viktig for å opprettholde kraftforsyningen i krig. Det åpnes også for å søke om fritak fra tjeneste i sivilforsvaret og politireserven for det samme personellet

Forslag til endringer i § 3-5 Fritaksordninger

Etter søknad fra en KBO-enhet kan personell som er viktig for å opprettholde driften av kraftforsyningen i krig, få utsettelse eller fritak for fremmøte i Forsvaret ved mobilisering. Etter søknad fra en KBO-enhet kan dette personellet også få fritak for tjeneste i sivilforsvaret og politireserven. Personell i KBO som er gitt utsettelse eller fritak for annen beredskapstjeneste får tjenesteplikt i KBO.

Høringsinstansenes innspill

Å Energi mener hjemmel for fritak bør utvides til å omfatte personell hos leverandører som er kritiske for KBO-enheter.

Statsforvalteren i Rogaland trekker frem at det er viktig at KBO-enhetene gjør en nøye vurdering av hvem det er nødvendig å søke fritak for, da Forsvaret er avhengig av å kunne fylle og øve styrkestrukturen som har riktig kompetanse.

Barents Nett påpeker at de opplever at personell og ressurser er mobilisert i andre beredskapsmessige strukturer, og at det er begrenset aksept for kraftforsyningens kritiske- og tiltakende samfunnsfunksjonelle betydning. De anmoder om at man benytter anledningen til å sikre KBO-enhetenes kritiske beredskapsressurser.

KraftCERT foreslår å endre «dette personellet» til «personell», ettersom det nødvendigvis ikke er snakk om de samme personene. De foreslår videre å endre siste setning til følgende: «personell i KBO som er gitt utsettelse eller fritak for annen beredskapstjeneste i samfunnet, får i den sammenheng tjenesteplikt i KBO».

NVEs kommentarer

Å Energi foreslår å endre bestemmelsen til å omfatte personell hos leverandører som er kritiske for KBO-enheter. Dette vil være mer enn en mindre/språklig endring, og har ikke vært utredet i forbindelse med dette forskriftsarbeidet.

Kommentaren fra Statsforvalteren i Rogaland synes å være en kommentar til hvordan bestemmelsen bør praktiseres, ikke et forslag om endring av forslaget som har vært på høring.

Når det gjelder Barents Netts innspill, oppfatter NVE denne som et ønske om at det settes fokus på viktigheten av KBO-enhetenes kritiske beredskapsressurser, og at det ikke er et forslag om endring av forslaget som har vært på høring.

Når det gjelder KraftCERTs innspill vedrørende bruken av ordene “dette personell”, ser vi at bestemmelsen med fordel kan presiseres uten at innholdet endres, og foreslår følgende ordlyd: “Etter søknad fra en KBO-enhet kan personell som er viktig for å opprettholde driften av kraftforsyningen i krig, få utsettelse eller fritak for fremmøte i Forsvaret ved mobilisering. Etter søknad fra en KBO-enhet kan **slikt** personell også få fritak for tjeneste i sivilforsvaret”.

Når det gjelder KraftCERTS forslag om å endre siste setning, mener vi bestemmelsen er tydelig nok slik den står, og foreslår ikke å endre dette.

Endelig forskriftstekst

Etter søknad fra en KBO-enhet kan personell som er viktig for å opprettholde driften av kraftforsyningen i krig, få utsettelse eller fritak for fremmøte i Forsvaret ved mobilisering. Etter søknad fra en KBO-enhet kan **slikt** personell også få fritak for tjeneste i sivilforsvaret ~~og politireserven~~. Personell i KBO som er gitt utsettelse eller fritak for annen beredskapstjeneste får tjenesteplikt i KBO.

4.2.3 Materiell og utstyr

Gjeldende rett

Krav til KBO-enhetenes tilgang til reservemateriell og utstyr følger av § 4-4. Av bestemmelsens fjerde ledd fremgår det at ressursbehovet kan dekkes ved at KBO-enheten enten har dette selv, eller sikrer tilgang fra andre, og at utstyr og ressurser skal holdes i forsvarlig stand og være tilgjengelig for KBO-enheten i ekstraordinære situasjoner.

Forslag til endringer i § 4-4 fjerde ledd

Ressursbehovet **Materiell- og utstysbehovet** kan dekkes ved at KBO-enheten enten har dette selv, eller sikrer tilgang fra andre. **Materiell og utstyr** ~~og ressurser~~ skal holdes i forsvarlig stand og være tilgjengelig for KBO-enheten i ekstraordinære situasjoner.

Høringsinstansenes innspill

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus foreslår å fjerne «kan» fra første setning i bestemmelsen, da de tolker at bestemmelsen videre indikerer at man skal ha materiell og utstyr tilgjengelig.

Å Energi mener det bør innføres tilsvarende krav om tilgang til nødvendig kompetent personell.

Equinor trekker frem at noen virksomheter er en del av sameieravtaler for beredskapsmateriell og stiller spørsmål om sameieravtaler bør være nevnt spesifikt som alternativ i forskriften.

KraftCERT mener justeringene er greie språkmessig, men at det mangler noe om tidsdimensjonen. De foreslår følgende: «.. og være tilgjengelig for KBO-enheten uten unødig opphold i ekstraordinære situasjoner».

NVEs kommentarer

NVE har vurdert høringsinstansenes innspill, og kan ikke se at det er behov for å gjøre ytterligere endringer i bestemmelsen utover det som ble foreslått i høringen.

Når det gjelder forslaget fra Statsforvalteren, mener vi at det allerede er fremgår tydelig av første ledd at KBO-enhetene skal ha reservemateriell og utstyr tilgjengelig.

Tilsvarende når det gjelder innspillet fra KraftCERT, følger det av første ledd at KBO-enhetene skal ha rask tilgang til reservemateriell og utstyr.

Når det gjelder innspillet fra Å Energi om at det bør innføres tilsvarende krav om tilgang til nødvendig kompetent personell, så reguleres dette allerede av § 4-2.

Når det gjelder *Equinor* sitt innspill, viser NVE til at selve plikten til å ha rask og sikker tilgang til reservemateriell og utstyr som trengs for å opprettholde kraftforsyningen i ekstraordinære situasjoner, og for å gjenopprette funksjon, følger av første ledd. Fjerde ledd angir kun måter dette ressursbehovet kan dekkes på, og utelukker ikke samarbeidsordninger.

Endelig forskriftstekst

Ressursbehovet **Materiell- og utstysbehovet** kan dekkes ved at KBO-enheten enten har dette selv, eller sikrer tilgang fra andre. **Materiell og utstyr** og ressurser skal holdes i forsvarlig stand og være tilgjengelig for KBO-enheten i ekstraordinære situasjoner.

4.2.4 Erstatte risiko- og sårbarhetsanalyse med risikovurdering

Gjeldende rett

I gjeldende forskrift blir risikovurdering brukt i forskriften, men i vedleggene brukes begrepet risiko- og sårbarhetsanalyse.

Forslag til endringer i vedlegg 1 punkt 1.3.1

På grunnlag av **risikovurderinger** risiko- og sårbarhetsanalyser skal selskapet sørge for å iverksette nødvendige sikrings- og beredskapstiltak ut fra stedlige forhold og samfunnsmessige betydning.

Forslag til endringer i vedlegg 2 punkt 2.5.1

På grunnlag av **risikovurderinger** ~~risiko- og sårbarhetsanalyser~~ skal selskapet sørge for å iverksette nødvendige sikrings- og beredskapstiltak ut fra stedlige forhold og samfunnsmessige betydning.

Forslag til endringer i vedlegg 3 punkt 3.5.1

På grunnlag av **risikovurderinger** ~~risiko- og sårbarhetsanalyser~~ skal selskapet sørge for å iverksette nødvendige sikrings- og beredskapstiltak ut fra stedlige forhold og samfunnsmessige betydning.

Høringsinstansenes innspill

Lede er enig i foreslåtte endringer.

NVEs kommentarer

NVE har ikke ytterligere kommentarer til dette punktet.

Endelig forskriftstekst i vedlegg 1 punkt 1.3.1., vedlegg 2 punk 2.5.1 og vedlegg 3 punkt 3.5.1

På grunnlag av **risikovurderinger** ~~risiko- og sårbarhetsanalyser~~ skal selskapet sørge for å iverksette nødvendige sikrings- og beredskapstiltak ut fra stedlige forhold og samfunnsmessige betydning.

4.2.5 Definisjon av sambandsanlegg klasse 3

Gjeldende rett

Sambandsanlegg for klasse 3 er i dag ikke definert i vedlegg 3

Forslag til nytt punkt 3.4.2.1. i Vedlegg 3

Sambandsanlegg regnes normalt som en del av det driftskontrollsystem de inngår i.

Eksisterende punkt 3.4.2.1 blir punkt 3.4.2.2, punkt 3.4.2.2 blir punkt 3.4.2.3, punkt 3.4.2.3 blir punkt 3.4.2.4 og punkt 3.4.2.4 blir nytt punkt 3.4.2.5.

Høringsinstansenes innspill

Å *Energi* mener det er nødvendig å utrede kravene til sambandsanlegg og system nærmere. De mener at kravene bør se på sambandssystemer som helhet gjennom krav til seighet og robusthet i systemet og i mindre grad fokusere på enkeltanlegg. De påpeker videre at det å skulle sikre alle anlegg til å motstå maksimal påkjenning vil bli svært ressurskrevende og vanskelig å gjennomføre i praksis.

NVEs kommentarer

NVE har vurdert høringsinstansenes innspill, og kan ikke se at det har kommet innspill mot den foreslåtte språklige endringen.

Å Energi har kommentert eksisterende praksis og etterspør en utredning av kravene til sambandsanlegg og system generelt. Dette går utover en mindre språkligendring som er det som er inkludert i denne forskriftsendringen. NVE tar med seg innspillet i videre arbeid.

Endelig forskriftstekst

Sambandsanlegg regnes normalt som en del av det driftskontrollsystem de inngår i.

4.2.6 Fjerne dobbelt krav til reserver

Gjeldende rett

Det følger av vedlegg 1 punkt 1.1.5 at klasse 1 transformatorstasjoner, koblingsstasjoner, kraftstasjoner og fjernvarmeanlegg skal ha tilgang på reserver for viktige komponenter.

Forslag til endringer i vedlegg 1 punkt 1.1.5

Punkt 1.1.5 i vedlegg 1 slettes.

Høringsinstansenes innspill

NVE har ikke mottatt noen innspill på dette forslaget.

NVEs kommentarer

NVE har ikke ytterligere kommentarer.

Endelig forskriftstekst

Punktet slettes.

4.2.7 Endre fra begrepet nødstrømsforsyning til reservestrøm

Gjeldende rett

Det er i dag krav til nødstrømsforsyning til anlegg i ulike klasser. Dette gjelder bestemmelsene § 7-17 bokstav f, § 5-4 annet ledd jf. vedlegg 1 punkt 1.1.4, punkt 1.2.1.4 og punkt 1.2.2.3, § 5-5 annet ledd jf. vedlegg 2 punkt 2.2.7, 2.2.8, 2.3.8, 2.3.9, 2.4.1.6 og 2.4.2.4 og § 5-6 annet ledd jf. vedlegg 3 punkt 3.2.9, 3.3.6, 3.4.1.6 og 3.4.2.3.

Forslag til endringer i § 7-17 bokstav f) Mobile radionett – driftsradio

Ha tilstrekkelig ~~nødstrøm~~ **reservestrom** ved omfattende eller langvarige strømbrudd, herunder et **reservestromsystem** ~~nødstrømssystem~~ med automatisk start og minimum 48 timer selvstendig driftstid.

Forslag til endringer i vedlegg 1 punkt 1.1.4

For egen stasjonsstrømforsyning skal anlegget ha et **reservestromanlegg** ~~nødstrømsanlegg~~ med batteribank og avbruddsfri strømforsyning. Et mobilt aggregat må kunne kobles til innenfor batteritiden. Anlegget må samlet sett ha en gangtid på minst ett døgn.

Forslag til endringer i vedlegg 1 punkt 1.2.1.4

Skal være utstyrt med avbruddsfri strømforsyning og mulighet for tilkobling av mobilt **reservestromaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~, med en samlet gangtid på minst ett døgn.

Forslag til endringer i vedlegg 1 punkt 1.2.2.3

Anlegget skal utstyres med **reservestrom** ~~nødstrøm~~ med automatisk start og gangtid på minst ett døgn.

Forslag til endringer i vedlegg 2 punkt 2.2.7

Skal ha et dublert **reservestromanlegg** ~~nødstrømsanlegg~~ med batteribank og avbruddsfri strømforsyning. Om det ikke er installert et stasjonært **reservestromaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~, må et mobilt aggregat kunne kobles til innenfor batteritiden under maksimal belastning. Anlegget må samlet sett ha en gangtid på minst to døgn.

Forslag til endringer i vedlegg 2 punkt 2.2.8

Viktige kabler for driftskontroll og styre- og **reservestrom** ~~nødstrøm~~ skal så langt som mulig, fysisk separeres fra høyspentkabler.

Forslag til endringer i vedlegg 2 punkt 2.3.8

Skal ha et **reservestromanlegg** ~~nødstrømsanlegg~~ med batteribank og avbruddsfri strømforsyning. Om det ikke er installert et stasjonært **reservestromanlegg** ~~nødstrømsaggregat~~, må et mobilt aggregat kunne kobles til innenfor batteritiden under maksimal belastning. Anlegget må samlet sett ha en gangtid på minst to døgn.

Forslag til endringer i vedlegg 2 punkt 2.3.9

Viktige kabler for driftskontroll og styre- og **reservestrom** ~~nødstrøm~~ skal så langt som mulig fysisk separeres fra høyspentkabler.

Forslag til endringer i vedlegg 2 punkt 2.4.1.6

Driftssentralens data-, sambands- og øvrige systemer som er nødvendige for driften av kraftsystemet, skal forsynes fra to uavhengige strømkurser. Dette inkluderer et **reservestrømanlegg** ~~nødstrømanlegg~~ med batteribank og avbruddsfri strømforsyning som skal en driftstid på minst seks timer. Dersom det ikke er installert permanent **reservestrømaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~, skal et mobilt **reservestrømaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~ kunne kobles til og være tilgjengelig godt innenfor batterikapasiteten. **Reservestrømanlegget** ~~Nødstrømanlegget~~ skal samlet sett ha automatisk start og gangtid på minst to døgn.

Forslag til endringer i vedlegg 2 punkt 2.4.2.4

Anlegg med god tilgjengelighet skal utstyres med **reservestrøm** ~~nødstrøm~~ med automatisk start og gangtid på minst to døgn. For vanskelig tilgjengelige anlegg skal inntil 14 døgn vurderes.

Forslag til endringer i vedlegg 3 punkt 3.4.2.3

Anlegg med god tilgjengelighet året rundt skal utstyres med **reservestrøm** ~~nødstrøm~~ med automatisk start og gangtid på minst tre døgn, men for vanskelig tilgjengelige anlegg må dette etter forholdene økes til 30 døgn.

Vi foreslår også tilsvarende endringer i vedlegg 3 punkt. 3.2.9, 3.3.6 og 3.4.1.6, se nedenfor.

Høringsinstansenes innspill

Lede er enig i foreslått justering. REN faggruppe Transformatorstasjoner stiller seg også positive til endringen fra «nødstrøm» til «reservestrøm» da begrepet i større grad sammenfaller med praksisen i bransjen.

KraftCERT mener at justeringene bidrar til en innholdsending. De påpeker at nødstrøm er til nødstilfeller, mens reserve er mer redundans. Videre trekker de frem at de ikke er enig i NVE sin tolkning i FEL at HMS for personer er personellsikkerhet.

DSB trekker frem at det i høringsdokumentet 5.1.7.2 vises til krav i forskrift om elektriske lavspenningsanlegg om krav til nødstrømsforsyning, og at dette er feil forskriftshenvisning. De trekker frem at det er forskrift om elektriske forsyningsanlegg (fef) som gjelder i elektriske anlegget omfattet av kraftberedskapsforskriften, også for lavspenningsanlegg i slike anlegg. Videre påpeker de at endring fra begrepet nødstrømsforsyning til reservestrøm vil innebære at fef og kbf bruker ulike begreper for det samme formålet.

NVEs kommentarer

Hensikten med forslaget om endring fra «nødstrøm» til «reservestrøm» var å redusere forvirring mellom kravene i kraftberedskapsforskriften og spesifikasjonen av «nødstrømanlegg» i NEK 400. I noen tilfeller har forvirringen resultert i overdimensjonerte anlegg.

Flere aktører støtter endringsforslaget og fremholder at begrepet «reservestrøm» sammenfaller bedre med funksjonaliteten som forskriften krever av anlegget. DSB har

imidlertid innvendinger og peker på at veiledningen til fef. § 4-10 om vern kontroll og hjelpesystemer benytter betegnelsen «nødstrømsforsyning.»

Høringsrunden har dermed avdekket en motsetning som innebærer at en eventuell endring vil kunne bidra til nye misforståelser, i stedet for å være oppklarende. NVE vurderer derfor at temaet behøver en grundigere gjennomgang og forankring. Inntil videre ønsker NVE å beholde den eksisterende formuleringen, og velger derfor i denne runden å gå bort fra forslaget som ble sendt på høring.

Bruken av betegnelsen personellsikkerhet i høringsforslaget var utilsiktet. Intensjonen var å beskrive personsikkerhet som HMS-tema med hensyn til elsikkerhet. Vi erkjenner fullt ut at personellsikkerhet handler om plikter og ansvar hos individer knyttet til oppførsel, integritet, dømmekraft, lojalitet og pålitelighet.

NVE mener at den foreslåtte endringen kun er av språklig karakter. Vi vil derfor beholde forslaget slik det ble sendt ut på høring.

Endelig forskriftstekst

Ingen endringer fra gjeldende rett.

4.2.8 Presisering av kravet til driftstid for reservestrøm

Gjeldende rett

Kravet til driftstid for reservestrømanlegg for klasse 3 transformatorstasjoner, koblingsanlegg/- stasjoner og kraftstasjoner følger av kbf. vedlegg 3 punktene 3.2.9, 3.3.6 og 3.4.1.6. Om kravene står det blant annet at «Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen, forsynes fra to uavhengige og separerte strømkurser-/systemer. Dette skal også omfatte et nødstrømssystem som er dublet med uavhengige batteribanker og avbruddsfri strømforsyning, og minimum har en samlet driftstid på minst seks timer.».

Forslag til endringer i vedlegg 3 punkt 3.2.9 og 3.4.1.6 (identisk ordlyd)

Anlegget skal ha et elektrisk og fysisk dublet system for egen stasjonsstrøm med **reservestrøm** ~~nødstrøm~~ som har tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen forsynes fra to helt uavhengige og separerte strømkurser-/ systemer. ~~Dette skal også omfatte et Nødstrømssystemet~~ **Reservestrømssystemet skal bestå av minst to uavhengige og separate reservestrømdelsystemer. Hvert delsystem skal ha** ~~som er dublet med uavhengige batteribanker og avbruddsfri strømforsyning~~ **og som** minimum har en samlet driftstid på minst seks timer. Det skal være installert et stasjonært **reservestrømaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~ med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet, automatisk oppstart ved strømbrudd og minst tre døgn selvstendig driftstid. Et mobilt **reservestrømaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~ må raskt kunne kobles til dersom det stasjonære aggregatet skulle svikte. **Reservestrømssystemet** ~~Nødstrømssystemet~~ skal tåle de maksimalbelastninger det kan bli utsatt for, herunder hjelpesystemer som nødvendig belysning, kjøling av nødvendig utstyr og liknende.

Forslag til endringer i vedlegg 3 punkt 3.3.6

Anlegget skal ha et elektrisk og fysisk dublert system for egen stasjonsstrøm med **reservestrøm** som har tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen, forsynes fra to uavhengige og separerte strømkurser-/systemer. ~~Dette skal også omfatte et~~ **Reservestrømsystemet skal bestå av minst to uavhengige og separate reservestrømdelsystemer** ~~nødstrømsdelsystemer~~. **Hvert delsystem skal ha** ~~som er dublert med uavhengige batteribanker og avbruddsfri strømforsyning, og som~~ minimum har en samlet driftstid på minst seks timer. Stasjonen skal være utstyrt med en stasjonær selvdrevet anordning for stasjonsstrøm (**reservestrømaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~, hjelpegenerator eller lignende) med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet, automatisk oppstart ved strømbrytning og minst tre døgn selvstendig driftstid. Et mobilt **reservestrømaggregat** ~~nødstrømsaggregat~~ må raskt kunne kobles til dersom den stasjonære anordning skulle svikte. **Reservestrømsystemet** ~~Nødstrømsystemet~~ skal tåle de maksimalbelastninger det kan bli utsatt for, herunder hjelpesystemer som nødvendig belysning, kjøling og lignende.

Høringsinstansenes innspill

Glitre Nett oppfatter at justeringen kan tolkes som en endring utover rent språklig. De mener endringen kan medføre krav til tre eller flere anlegg i fremtidige konsesjonssøknader, herunder mer enn dagens krav som er dublering.

NVEs kommentarer

NVE har på bakgrunn av innspillet fra DSB gått vekk fra å endre begrepet «nødstrøm» til «reservestrøm».

For øvrig anser NVE endringene kun er av språklig karakter.

Endelig forskriftstekst vedlegg 3 punkt 3.3.6

Anlegget skal ha et elektrisk og fysisk dublert system for egen stasjonsstrøm med nødstrøm som har tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen, forsynes fra to uavhengige og separerte strømkurser-/systemer. ~~Dette skal også omfatte et~~ **Nødstrømsystemet skal bestå av minst to uavhengige og separate nødstrømdelsystemer** ~~nødstrømsdelsystemer~~. **Hvert delsystem skal ha** ~~som er dublert med uavhengige batteribanker og avbruddsfri strømforsyning, og som~~ minimum har en samlet driftstid på minst seks timer. Stasjonen skal være utstyrt med en stasjonær selvdrevet anordning for stasjonsstrøm (nødstrømsaggregat, hjelpegenerator eller lignende) med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet, automatisk oppstart ved strømbrytning og minst tre døgn selvstendig driftstid. Et mobilt reservestrømaggregat nødstrømsaggregat må raskt kunne kobles til dersom den stasjonære anordning skulle svikte. Nødstrømsystemet skal tåle de maksimalbelastninger det kan bli utsatt for, herunder hjelpesystemer som nødvendig belysning, kjøling og lignende.

Endelig forskriftstekst i vedlegg 3 punkt 3.2.9 og 3.4.1.6 (identisk ordlyd)

Anlegget skal ha et elektrisk og fysisk dublert system for egen stasjonsstrøm med reservestrøm som har tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen forsynes fra to helt uavhengige og separerte strømkurser-/ systemer. Dette skal også omfatte et Nødstrømsystem **et skal bestå av minst to uavhengige og separate reservestrømdelsystemer. Hvert delsystem skal ha** som er dublert med uavhengige batteribanker og avbruddsfri strømforsyning **og som** minimum har en samlet driftstid på minst seks timer. Det skal være installert et stasjonært nødstrømsaggregat med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet, automatisk oppstart ved strømbrudd og minst tre døgn selvstendig driftstid. Et mobilt nødstrømsaggregat må raskt kunne kobles til dersom det stasjonære aggregatet skulle svikte. Nødstrømsystemet skal tåle de maksimalbelastninger det kan bli utsatt for, herunder hjelpesystemer som nødvendig belysning, kjøling av nødvendig utstyr og lignende.

4.2.9 Presisering av kravet til dublering for kraftstasjoner og driftssentraler

Gjeldende rett

Kraftberedskapsforskriften § 5-6 andre ledd jf. vedlegg 3 punkt 3.3.7 stiller krav til klasse 3 kraftstasjoner. Dublering skal, så langt mulig, utføres ved elektronisk, elektrisk og fysisk separering. Dersom dette ikke er mulig, skal fysisk seksjonering gjennomføres.

Punkt 3.4.1.7 stiller tilsvarende krav til driftssentraler i klasse 3.

Forslag til endringer i vedlegg 3 punkt 3.3.7

Dublering etter dette punkt **3.3.5 og 3.3.6** skal så langt mulig utføres ved elektronisk, elektrisk og fysisk separering. Dersom dette ikke er mulig, skal fysisk seksjonering gjennomføres.

Forslag til endringer i vedlegg 3 punkt 3.4.1.7

Dublering etter dette punkt **3.4.1.5 og 3.4.1.6** skal så langt mulig utføres ved elektronisk, elektrisk og fysisk separering. Dersom dette ikke er mulig, skal fysisk seksjonering gjennomføres.

Høringsinstansenes innspill

Glitre Nett har i sin kommentar om dagens krav til dublering også henvist vedlegg 3 punkt 3.3.7. Se 4.2.8.2 for høringsinnspillet.

NVEs kommentarer

Vi viser til kommentar i 4.2.8.5

Endelig forskriftstekst Vedlegg 3 punkt 3.3.7 og 3.4.1.7

Dublering etter dette punkt **3.3.5 og 3.3.6** skal så langt mulig utføres ved elektronisk, elektrisk og fysisk separering. Dersom dette ikke er mulig, skal fysisk seksjonering gjennomføres.

4.2.10 Krav ved bygging, endring eller utvidelse av klassifiserte anlegg

Gjeldende rett

Av § 5-8 følger at virksomheter som planlegger å bygge eller vesentlig endre eller utvide anlegg som er eller vil være klassifisert etter § 5-2, på bakgrunn av anleggets klasse etter § 5-2 eller enkeltvedtak, skal foreta en risikovurdering og prosjektere, utføre og sikre anlegg og system som angitt i denne forskrift.

Forslag til endringer i § 5-8

Virksomheter som planlegger å bygge eller vesentlig endre eller utvide anlegg som er eller vil være klassifisert etter ~~§ 5-2~~ **denne forskriften**, skal på bakgrunn av anleggets klasse ~~etter § 5-2 eller enkeltvedtak~~, foreta en risikovurdering og prosjektere, utføre og sikre anlegg og system som angitt i denne forskrift.

Høringsinstansenes innspill

Det har ikke kommet kommentarer til språklige justeringer.

NVEs kommentarer

NVE har ikke ytterligere kommentarer til dette punktet.

Endelig forskriftstekst

Virksomheter som planlegger å bygge eller vesentlig endre eller utvide anlegg som er eller vil være klassifisert etter ~~§ 5-2~~ **denne forskriften**, skal på bakgrunn av anleggets klasse ~~etter § 5-2 eller enkeltvedtak~~, foreta en risikovurdering og prosjektere, utføre og sikre anlegg og system som angitt i denne forskrift.

4.2.11 Vakthold og virksomhetssikkerhetsforskriften

Gjeldende rett

Det følger av § 5-10 første ledd at virksomheter som eier eller driver kraftforsyningsanlegg som er prioritert for vakthold i ekstraordinære situasjoner, skal bidra til planlegging og gjennomføring av vakthold i samarbeid med politi og forsvar.

Forslag til endringer i § 5-10 første ledd

Virksomheter som eier eller driver kraftforsyningsanlegg **hvor politi eller forsvar planlegger bruk av sikringsstyrker**, som er prioritert for vakthold i ekstraordinære

situasjoner, skal bidra til **skal samarbeide med disse om planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av sikring.** vakt holdet i samarbeid med politi og forsvar.

Høringsinstansenes innspill

Å Energi støtter justeringen, men påpeker at det er viktig at dette sees opp mot kravene i Sikkerhetsloven om deling og behandling av sikkerhetsgradert informasjon.

Lnett savner en tydelig avklaring på hvem som skal ha ansvar for at det blir laget en plan. De ber videre om at ansvaret forblir slik det er i dag, og at det tydeliggjøres i kraftberedskapsforskriften at det fortsatt skal være politi eller Forsvaret som har ansvaret for at plan blir utarbeidet.

NVEs kommentarer

NVE kan ikke se at det er behov for tydeliggjøring slik Lnett ønsker. Av ordlyden som er foreslått, fremkommer det at bestemmelsen først kommer til anvendelse når politi eller forsvar planlegger bruk av sikringsutstyr. Videre skal virksomhetene "samarbeide med politi eller forsvar om bl.a. planlegging. Etter NVEs syn, fremgår det allerede tydelig at det er politiet eller forsvar som har ansvaret for utarbeidelse av planer. NVE beholder derfor forslaget som ble sendt på høring.

Endelig forskriftstekst

Virksomheter som eier eller driver kraftforsyningsanlegg **hvor politi eller forsvar planlegger bruk av sikringsstyrker,** som er prioritert for vakt hold i ekstraordinære situasjoner, skal bidra til **skal samarbeide med disse om planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av sikring.** vakt holdet i samarbeid med politi og forsvar.

4.2.12 Leverandører av driftskontrollsystem

Gjeldende rett

Av gjeldende § 7-14 bokstav k fremgår det at for leveranser til driftskontrollsystemer tillates kun utenlandske leverandører fra land som er medlem i EFTA, EU eller NATO.

Forslag til endringer i § 7-14 bokstav k

For leveranser til driftskontrollsystemer tillates kun ~~utenlandske~~ leverandører fra land som er medlem i EFTA, EU eller NATO. En leveranse omfatter levering av utstyr, komponenter, programvare, data, programmeringstjenester, oppdateringer, feilretting, service og vedlikehold.

Høringsinstansenes innspill

Å Energi støtter foreslått justering, men påpeker at NVE bør vurdere behov for tilsvarende krav til systemer som behandler og beskytter KSI.

Elvia påpeker at ordet «leverandør» kan skape utfordringer. De trekker frem at «leveranse» også bør omfattes og foreslår følgende formulering: «for leveranser til driftskontrollsystemer tillates kun leverandører og leveranser fra land som er medlem i EFTA, EU eller NATO».

KraftCERT mener at nest siste ord i setning må være enten «eller» eller «og/eller».

NVEs kommentarer

NVE har merket seg innspillene som er gitt i tilknytning til denne foreslåtte endringen. Vi mener at disse innebærer en endring som går ut over det rent språklige, og som muligens vil kreve en ny høring. Vi vil derfor komme tilbake til dette ved en senere anledning. Vi viser til veilederen for kommentarer til hvordan bestemmelsen skal forstås.

Endelig forskriftstekst

For leveranser til driftskontrollsystemer tillates kun ~~utenlandske~~ leverandører fra land som er medlem i EFTA, EU eller NATO. En leveranse omfatter levering av utstyr, komponenter, programvare, data, programmeringstjenester, oppdateringer, feilretting, service og vedlikehold.

4.2.13 Bemanning av driftssentral

Gjeldende rett

Føringer for hvordan virksomhetene skal gå frem for å vurdere krav til bemanning av driftssentraler fremgår av § 7-9, som sier at vurderingen skal ta utgangspunkt i risikovurderingen.

Forslag til endringer i § 7-9 annet ledd Bemanning av driftssentral

Virksomhetens risikovurdering skal ligge til grunn for valg av bemanningens størrelse samt omfang av ordninger for påkalling av ekstra personell ved behov, jf. § ~~2-3 2-4~~ og § 5-8.

Høringsinstansenes innspill

Det har ikke kommet kommentarer til dette punktet.

NVEs kommentarer

NVE har ikke ytterligere kommentarer.

Endelig forskriftstekst

Virksomhetens risikovurdering skal ligge til grunn for valg av bemanningens størrelse samt omfang av ordninger for påkalling av ekstra personell ved behov, jf. § ~~2-3 2-4~~ og § 5-8.

4.2.14 Reservedriftssentraler

Gjeldende rett

Krav til reservedriftssentral er regulert i §§ 6-2 annet ledd og 7-15 bokstav a.

Forslag til endringer i § 6-2 annet ledd bokstav g

Lokalisering av ~~reserve driftssentraler~~ **reservedriftssentraler** og andre særskilte beredskapsanlegg for ledelse og drift.

Forslag til endringer i § 7-15 bokstav a første og annet ledd

Virksomheter skal ha ~~reserve driftssentraler~~ **reservedriftssentral** som skal plasseres i sikker avstand til ordinær driftssentral, slik at ikke samme hendelse kan ramme begge.

~~Reserve driftssentraler~~ **Reservedriftssentral** skal til enhver tid være klar til bruk og være utstyrt slik at den kan fungere helt uavhengig av ordinær driftssentral og kunne ivareta alle driftskontrollfunksjoner.

Høringsinstansenes innspill

Det har ikke kommet kommentarer til språklige justeringer i dette punktet.

NVEs kommentarer

NVE har ikke ytterligere kommentarer.

Endelig forskriftstekst

Lokalisering av ~~reserve driftssentraler~~ **reservedriftssentraler** og andre særskilte beredskapsanlegg for ledelse og drift.

5 Endelig forskriftstekst

§ 2-3. Risikovurdering

KBO-enheter skal gjennomføre risikovurderinger knyttet til ekstraordinære forhold. Vurderingene skal ha et slikt omfang at KBO-enheten kan identifisere risiko og sårbarhet ved alle funksjoner, anlegg og tiltak av betydning for å oppfylle kravene i forskriften. Vurderingene skal minimum gjennomgås årlig og oppdateres ved behov.

§ 2-7. Øvelser

KBO-enheter skal gjennomføre øvelser med slikt innhold og omfang at KBO-enheten vedlikeholder og utvikler sin kompetanse til å håndtere alle aktuelle ekstraordinære situasjoner. KBO-enheter skal ha en flerårig øvelsesplan og gjennomføre minimum én årlig øvelse.

§ 2-8. Informasjonsberedskap

KBO-enheter skal ha en informasjonsplan og en effektiv informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner. Dette skal blant annet omfatte informasjon internt i KBO-enheten, til berørte myndigheter, samfunnskritiske virksomheter, andre relevante KBO-enheter, publikum og media, samt råd til kunder. Informasjonsplanen skal inngå som del av beredskapsplanverket, øves jevnlig og evalueres.

§ 2-9. Evaluering

KBO-enheter skal etter ekstraordinære situasjoner og øvelser gjennomføre en evaluering. Evalueringen skal brukes som grunnlag for at KBO-enhetens beredskapskompetanse utvikles, at risikovurderinger og beredskapsplaner oppdateres, og at det gjennomføres konkrete beredskapstiltak for anlegg, drift, gjenoppretting og øvrige tiltak som oppfyller kravene i denne forskriften.

§ 3-5. Fritaksordninger

Etter søknad fra en KBO-enhet kan personell som er viktig for å opprettholde driften av kraftforsyningen i krig, få utsettelse eller fritak for fremmøte i Forsvaret ved mobilisering. Etter søknad fra en KBO-enhet kan slikt personell også få fritak for tjeneste i sivilforsvaret. Personell i KBO som er gitt utsettelse eller fritak for annen beredskapstjeneste får tjenesteplikt i KBO.

§ 4-3. Drift i ekstraordinære situasjoner

KBO-enheter skal ha en informasjonsplan og en effektiv informasjonsberedskap i ekstraordinære situasjoner. Dette skal blant annet omfatte informasjon internt i KBO-enheten, til berørte myndigheter, samfunnskritiske virksomheter, andre relevante KBO-enheter, publikum og media, samt råd til kunder. Informasjonsplanen skal inngå som del av beredskapsplanverket, øves jevnlig og evalueres.

§ 4-4 fjerde ledd

Materiell- og utstørsbehovet kan dekkes ved at KBO-enheten enten har dette selv, eller sikrer tilgang fra andre. Materiell og utstyr skal holdes i forsvarlig stand og være tilgjengelig for KBO-enheten i ekstraordinære situasjoner.

§ 5-8. Vurdering

Virksomheter som eier eller driver kraftforsyningsanlegg hvor politi eller forsvar planlegger bruk av sikringsstyrker, skal samarbeide med disse om planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av sikring.

§ 6-2 annet ledd

Med kraftsensitiv informasjon menes konkrete og detaljerte opplysninger om kraftforsyningen, herunder klassifiserte anlegg og system, som kan utnyttes til å skade kraftforsyningen eller svekke kraftforsyningsens evne til å håndtere ekstraordinære situasjoner, som for eksempel:

- a. informasjon om systemer som ivaretar driftskontrollfunksjoner for klassifiserte anlegg.
- b. fremstilling av hele eller deler av kraftsystemet, herunder fremstillinger som viser eller beskriver enkeltkomponenter eller sammenkoblinger i klassifiserte anlegg.
- c. detaljert informasjon om klassifiserte transformator-, koblings-, og omformerstasjoner som anleggets klasse, informasjon om komponentene i stasjonen, beskrivelse av tiltak mot bevisst skadeverk og innvendige bygningstegninger. Dette inkluderer driftsmerking, antall, ytelse og omsetningsforhold på transformatorer, funksjon på bygg.
- d. oversikt over forsyning av kraft og fjernvarme til eiendommer, bygg og anlegg som understøtter viktige samfunnsfunksjoner.
- e. nøyaktig kartfesting av flere jordkabeltraseer samlet innenfor et større område. Nøyaktig kartfesting av fjernvarmerør, unntatt hovedrørnett, tilknyttet varmesentraler i klasse 2.
- f. forebyggende sikkerhetstiltak mot bevisst skadeverk.
- g. lokalisering av reservedriftssentraler og andre beredskapsanlegg.
- h. informasjon som beskriver eller avdekker sårbarheter i kraftforsyningen eller klassifiserte anlegg.
- i. beredskapsplaner for å håndtere hendelser i kraftforsyningen.
- j. oversikt over reservemateriell, reserveløsninger eller reparasjonsberedskap.

§ 7-9 annet ledd

Virksomhetens risikovurdering skal ligge til grunn for valg av bemanningens størrelse samt omfang av ordninger for påkalling av ekstra personell ved behov, jf. § 2-3 og § 5-8.

§ 7-14 første ledd bokstav k

k. krav til leverandør

For leveranser til driftskontrollsystemer tillates kun leverandører fra land som er medlem i EFTA, EU eller NATO. En leveranse omfatter levering av utstyr, komponenter, programvare, data, programmeringstjenester, oppdateringer, feilretting, service og vedlikehold.

§ 7-15 bokstav a første og annet ledd

Virksomheter skal ha reservedriftssentral som skal plasseres i sikker avstand til ordinær driftssentral, slik at ikke samme hendelse kan ramme begge.

Reservedriftssentral skal til enhver tid være klar til bruk og være utstyrt slik at den kan fungere helt uavhengig av ordinær driftssentral og kunne ivareta alle driftskontrollfunksjoner.

§ 8-10. Overgangsregler for kraftsensitiv informasjon

For informasjon som er omfattet av § 6-2 annet ledd og som er gjort allment tilgjengelig før 1. januar 2025, gjelder endringsbestemmelsen § 6-2 fra 1. januar 2026.

Vedlegg 1 punkt 1.1.5 oppheves

Vedlegg 1 punkt 1.3.1

På grunnlag av risikovurderinger skal selskapet sørge for å iverksette nødvendige sikrings- og beredskapstiltak ut fra stedlige forhold og samfunnsmessige betydning.

Vedlegg 2 punkt 2.5.1

På grunnlag av risikovurderinger skal selskapet sørge for å iverksette nødvendige sikrings- og beredskapstiltak ut fra stedlige forhold og samfunnsmessige betydning.

Vedlegg 3 punkt 3.2.9

Anlegget skal ha et elektrisk og fysisk dublert system for egen stasjonsstrøm med nødstrøm som har tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen forsynes fra to helt uavhengige og separerte strømkurser-/ systemer. Nødstrømsystemet skal bestå av minst to uavhengige og separate nødstrømdelsystemer. Hvert delsystem skal ha batteribank og avbruddsfri strømforsyning som minimum har en samlet driftstid på minst seks timer. Det skal være installert et stasjonært nødstrømsaggregat med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet, automatisk oppstart ved strømbrytning og minst tre døgns selvstendig driftstid. Et mobilt nødstrømsaggregat må raskt kunne kobles til dersom det stasjonære aggregatet skulle svikte. Nødstrømsystemet skal tåle de maksimalbelastninger det kan bli utsatt for, herunder hjelpesystemer som nødvendig belysning, kjøling av nødvendig utstyr og liknende.

Vedlegg 3 punkt 3.3.6

Anlegget skal ha et elektrisk og fysisk dublert system for egen stasjonsstrøm med nødstrøm som har tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen, forsynes fra to uavhengige og separerte strømkurser-/systemer. Nødstrømsystemet skal bestå av minst to uavhengige og separate nødstrømsdelsystemer. Hvert delsystem skal ha batteribank og avbruddsfri strømforsyning, som minimum har en samlet driftstid på minst seks timer. Stasjonen skal være utstyrt med en stasjonær selvdrevet anordning for stasjonsstrøm (nødstrømsaggregat, hjelpegenerator eller lignende) med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet, automatisk oppstart ved strømbrudd og minst tre døgns selvstendig driftstid. Et mobilt nødstrømsaggregat må raskt kunne kobles til dersom den stasjonære anordning skulle svikte. Nødstrømsystemet skal tåle de maksimalbelastninger det kan bli utsatt for, herunder hjelpesystemer som nødvendig belysning, kjøling og lignende.

Vedlegg 3 punkt 3.3.7

Dublering etter punkt 3.3.5 og 3.3.6 skal så langt mulig utføres ved elektronisk, elektrisk og fysisk.

Vedlegg 3 punkt 3.4.1.6

Anlegget skal ha et elektrisk og fysisk dublert system for egen stasjonsstrøm med nødstrøm som har tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og utholdenhet. Herunder skal alle systemer som er nødvendige for driften av stasjonen forsynes fra to helt uavhengige og separerte strømkurser-/systemer. Nødstrømsystemet skal bestå av minst to uavhengige og separate nødstrømsdelsystemer. Hvert delsystem skal ha batteribank og avbruddsfri strømforsyning som minimum har en samlet driftstid på minst seks timer. Det skal være installert et stasjonært nødstrømsaggregat med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet, automatisk oppstart ved strømbrudd og minst tre døgns selvstendig driftstid. Et mobilt nødstrømsaggregat må raskt kunne kobles til dersom det stasjonære aggregatet skulle svikte. Nødstrømsystemet skal tåle de maksimalbelastninger det kan bli utsatt for, herunder hjelpesystemer som nødvendig belysning, kjøling av nødvendig utstyr og liknende.

Vedlegg 3 punkt 3.4.1.7

Dublering etter punkt 3.3.5 og 3.3.6 skal så langt mulig utføres ved elektronisk, elektrisk og fysisk.

Vedlegg 3 punkt 3.4.2.1

Sambandsanlegg regnes normalt som en del av det driftskontrollsystem de inngår i.

Eksisterende punkt 3.4.2.1 blir punkt 3.4.2.2, punkt 3.4.2.2 blir punkt 3.4.2.3, punkt 3.4.2.3 blir punkt 3.4.2.4 og punkt 3.4.2.4 blir nytt punkt 3.4.2.5.

Vedlegg 3 punkt 3.5.1

På grunnlag av risikovurderinger skal selskapet sørge for å iverksette nødvendige sikrings- og beredskapstiltak ut fra stedlige forhold og samfunnsmessige betydning.

NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo
Telefon: (+47) 22 95 95 95